

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TIMIȘOARA

I., Brătianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.

Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

A gyengébb nem

napjainkban túlnötte ezt az enyelgő, kisebbitő jelzót, mert nagyon is erősen, példás elszántsággal osztja meg a férfivel a viharos idők megpróbáltatásait. Így kívánja ezt a totális háború szelleme, amely egyaránt állítja a nemzetvédelem sorába az idős férfiakat, serdülő fiúkat, sőt az asszonyokat és leányokat is. Bátran leszögezhetjük, hogy az asszonyok és leányok is derekasan megállották a vizsgát. Bárhova állította is őket az idő parancsoló törvénye, mindenütt lelkiismeretesen elvégzik azt a munkát, amelyet rájuk kiszabtak, mint igazi katonák működtek az őrhelyükön. Sőt nemcsak a gyárakban, hadfelszerelési üzemekben végzik ők szakadatlanul munkájukat, hanem találkozunk velük a harcterek élvonalain is az orosz- finn összecsapás alkalmával, ahol igen sok nő teljesített sorkatonai szolgálatot, vagy repülőgépet vezetett a küzdelmek során.

Feltűnő az a hír, amely a napokban az egész nemzetközi sajtót bejárta. Egy japán Szilágyi Erzsébet levelet írt a tokiói vezérkarnak. Ebben a levélben azonban nem az életet védte, nem az életért könyörgött, mint a hajdani asszonyok, akik legfeljebb tépést csináltak a háborúban, vagy ápolták a betegeket. A japán honleány az öldöklő háborúból követelte a maga cselekvő részét, bombavető repülőgépen akart szolgálatot teljesíteni. Kérését azonban sorozatosan visszautasították. A japán leány nem akart beletörődni a vezérkar elutasító rendelkezésébe, utolsó felfolyamodással élt tehát, új kérvényt küldött az illetékesekhez, ezt a beadványát azonban már a saját vérével írta meg, hogy annál nagyobb súlya legyen a mondanivalójának, végleges elszántságának. A vérről írt levélnek meg is volt az eredménye: a legfőbb vezérkar végül is elfogadta a makacs jelentkezőt, aki bizonyára most már bombavető gépével kavarog boldogan a légtérben, megvalósulni látva szíve leghebb álmát.

Megvalljuk őszintén, bennünket nem ihletett meg ez a saját vérről megírt levél. Irtózáttal gondolunk arra, hogy női kéz vezesse azt a gépet, amely a békés falvakra, talán majd a porban látszadó gvermekekre is a halálosan lecsúszó, szétrepő bombákat dobja. Nagyon szeretnénk, ha Európában sohasem találna női követőkre ez a monstruózus honleányi példa. Mert bármennyire totális is ez a mostani háború, bármennyire is a kíméletlenség, kegyetlenség, irtózat, a női szívber nem szabad, hogy felhuzogjon ez az örvénylő hullám. Akkor már mindennek vége volna, ha a női lélekben is korlátlan úrrá válnának a pusztító indulatok. Akkor már inkább szeretjük őket látni, régi értelemben vett gyengébb nemnek, mint egy anokaliotikus felviharsz fékevesztett vad menádjinak.

Ne felejtjük el sohasem, hogy minden nő legfelsőbb elrendelésében anya. Ez az ő örök magasztos nagy szerepük. Ők azok, akik az életet adták, tehát legrosszabb ellentmondás volna a természet örök mélységes törvényei ellen, hogy az életet elvegyék. Van ebben az óriási nagy háborúban a nő számára elég más szerep. Több a beteg, a sebesült, az elvonnorodott a hadviselés mai kíméletlenségénél fogva, mint bármilyen eddigi háborúban. A harc, légtér, földön és tengeren egyforma kegyetlenséggel folyik. Ebben a totális háborúban bőséges alkalom nyílik arra, hogy a nő segítsen az ápolásban, a gondozásban, az elesettek árvái könnyeinek feltörésébe sűrítve össze mindama könyör, irgalom, ióság totalitását, amelyre a női szív, a női lélek képes.

Sajnos, olyan széles ez a program és minden nap annyira bővül, hogy nem is lehet eleget cselekedni, eleget tenni a téren. Itt nyílik alkalom tanúságot tenni a készségről, kitartásról, sőt a legnagyobb bátorságról is. A legelső harc vonal

mögött ápolni a sebesülteket éppen elég hősi tény. De egyáltalában nem nőies, sőt célszerűtlen is, hogy asszonyok, leányok osztogassák a halált. Anyákra és leendő anyákra egészen más szerep vár. Egyszer csak véget ér ez a véres toris. És akkor majd igen nagy munkát teljesíthet-

nek, ha kiontott vértől tiszta kézzel elősegítik a férfiak megbékülését. Ez az ő nagy nő-elrendel-tetésük, gyógyítani, kiengesztelni és nem vágó-hidak szagára emlékeztető véres leveleket írni, vagy bombákat dobni a szegény, menekülő életre.
(Flaneur.)

A német vezérkar Lille elfoglalását jelenti

Az angolok bevonultak Narvik városába

Több folyó az öldöklő harcok Belgiumban és Északfranciaországban. — Pierlot belga miniszterelnök törvénytelennek minősítette Lipót király kapitulációját. — Tanácskozásra ül össze a belga parlament. — Súlyos helyzetbe került a körülzárt szövetséges hadsereg.

A háború elmúlt 24 órájának története

A harctéri események a német jelentések tükrében

A német véderő főparancsnokság a következő jelentést adta ki: Az Artoisban lévő francia hadsereg sorsa megpecsételődött. A Lille-től délre fekvő körzetben az ellenállást megtörtük. Arra az angol hadsereg, amelyet a Dixmude- Armentieres-Bailleul-Berges körzetben visszavertünk és a Dunkerquetől nyugatra lévő csapatokra a megsemmisítés vár, koncentrált támadásaink következtében. Északflandriai előrenyomulásunk során elhagytuk Bruges városát, elfoglaltuk Ostendet és elértük Dixmudet. A Yseren, az azonos nevű csatornánál Yprestől északra az ellenség még ellenállást fejt ki. A német ifjúság halottainak emlékművén, Langemarek közelében, ahol 1914-ben heroikus küzdelmek folytak le — a szél a német hadilobogót lengeti. A német csapatok úgy keletről, mint nyugatról

Lillehez értek és a várost elfoglalták.

Nyugat felé történő előrenyomulásunk során elfoglaltuk Armentierest is. Bailleul közelében még heves harcok dúlnak. Casseltől keletre, ahol a határmenti erődítményeket az ellenség egy hátulról jött támadással szemben védte, áttörtük az ellenséges vonalakat és a német csapatok elérték a belga határt, Wormhouthnál még harcok folynak.

Dunkerquet pedig nehéz tüzérségünk tartja pergőtűz alatt.

A német légi haderő gépei május 26-án visszavonuló csapatok, összevonások és páncélos osztagok ellen intéztek légi támadást. A belga és a

francia partok mentén három torpedórombolót, két szállítóhajót és két másik hajót értek német repülőgépek bombatalálatai. Az Északi-tengeren egy ellenséges tengeralattjáró süllyedt el, bombatalalat következtében. Valószínű, hogy egy másik tengeralattjáró is elsüllyedt. A kedvezőtlen idő ellenére a gyors német hajók a belga Nieuport kikötő közelében elsüllyesztettek egy ellenséges torpedórombolót, amely Anglia felé tartott. A déli hadszíntéren az ellenség néhány gyalogos különítményének támadását visszaverték harcikocsiaink. Az ellenség május 28-án összesen 24 repülőgépet veszített, míg 3 német gép nem tért vissza. Moelorn pilótakapitány a huszadik győzelméről számolt be légi harc során. A német légharító tüzérség május 16—25 között

a már közölt 100 ellenséges gépen felül még 265 ellenséges gépet lőtt le.

Május 10—28 között az ellenséges légi haderők összes veszteségei, amelyet légharító ágyúk okoztak, 287 repülőgép. Norvégiában az ellenséges csapatok, hadihajók védelme alatt partra szálltak a bányavasút közelében és

észak felől benyomultak Narvikba.

A német repülőgépek a közelben lévő tengeri erődítményeket támadták és bombatalalat felgyújtott egy első vonalbeli ellenséges hadihajót. Három cirkáló és két másik hajót is nagykaliberű bombatalalat ért. Az Ankenes közelében leszállt ellenséges csapatokat is támadták a német repülőgépek.

Félmillió belga katona tette le a fegyvert

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda foglalkozik a belga hadsereg fegyverletételével, valamint a nyugati hadszíntéren folyó eseményekkel és illetékes köröktől származó értesülései alapján a következőket állapítja meg.

A belga hadsereg fegyverletétele úgy katonai, mint politikai szempontból is rendkívül jelentős.

A fegyverletétel 400—500 ezer belga katonát érint,

alkik így kikerültek a harcából. El kell ismerni — hangzik a német jelentés —, hogy a belga hadsereg vitézül harcolt és elkeseredetten védekezett. Lipót belga király nem követte az uraikodók eddigi cselekedetét és nem menekült el, hanem hadserege körében volt egészen a keserű végig. A belga hadsereg elkeseredett védekezése következtében igen heves harcok dúltak és a belgák nagy veszteségeket szenvedtek. Az ellenfél elkeseredett védekezése következtében megfelelő német veszteséggel is kell számolni.

Az 1940. május havában megkezdődött nagy csata most már közeledik a drámai befejezéshez. A német csapatok tovább szűkítik a kört az angol és francia hadseregek köré. A német csapatok Valenciennestől északra áttörték a francia védelmi vonalat és átkeltek a Schelde folyón.

Most már a 200.000 lakosu nagy ipari várost, Lille-t fenyegetik a német csapatok,

keleti irányból 20, nyugati irányból 30 és délről 10 kilométerre közelítették meg Lille-t. A német csapatok ezen a frontszakaszon tovább folytatják a harcot az ellenfél legyőzéséig.

NÉMET FELFOGÁS SZERINT LIPÓT KIRALYNAK NEM VOLT MÁS VÁLASZTÁSA

Berlinből jelentik: Német politikai körök véleménye szerint Churchill beszéde a belga hadsereg fegyverletételéről nemcsak, hogy igazságtalan, hanem alaptalan is volt. Churchill a tényeket hihetetlen módon állította be. Amikor kijelentette, hogy a belga király hátbatámadta a szövetségeseket, akkor valószínűleg a hallgatók nagy része érezte, hogy

ez az állítás teljesen hamis.

Az egész világ tisztában volt azzal, hogy a körülmények között a szövetséges hadseregek semmi kilátása nem volt már a sikerre és az a parancs, amelyet a további ellenállás kifejtésére kaptak, nem más, mint tömegmészárlás megrendezése. Az angol expedíciós hadsereg helyzete nem tegnapról kezdve volt tarthatatlan, ahogyan azt Churchill állította.

Nem tarthatták magukat azóta, amióta a németek szétverték a La Manche-csatornát védő angol és francia haderőket.

Maguk az angolok is elismerték ezt azzal, hogy Calais város elesését három nappal később sem akarták hivatalosan közölni népükkel.

A szövetségesek jelentései a harcterekről

A május 29-én kiadott francia hivatalos harctéri jelentés így hangzik: Csapatunk északon csodálatra méltó vitézséggel állanak ellen az ellenség elkeseredett támadásainak. A legmegbízhatóbb adatok szerint a tegnapi esti és éjszakai harcok során a németek különösen nagy veszteségeket szenvedtek. A Meuse és az Aisne mentén eredményes helyi akciók folytak le. Chateau Porcien-től délnyugatra egy ellenséges támadást visszavertünk. Az Aisnetől keletre az éjszaka folyamán élénk tevékenység folyt le.

A Havas ügynökség a szerdán kiadott francia hadijelentéssel kapcsolatban a helyzetet így jellemzi: Északon a helyzet kialakulatlan. A harcok rendkívül hevesek és azzal jellemezhetőek, hogy

minden mértéket felülmúlóan gyilkosak.

Az egymással összekevert ellenséges egységek szakadatlanul öldöklék egymást. Kedden este a francia haderők még tartották Calais-t, Dünkirchen sokat szenvedett a bombázástól, de közvetlenül fenyegetve nincsen.

A FEGYVERLETÉTEL VÁLSÁGOS HELYZETET TEREMTETT

A Havas ügynökség jelenti: A keddi nap mindkét fél részéről igen zavaros volt, mert a belga csapatok fegyverletétele következtében állásváltoztatásokat hajtottak végre, miután a szövetséges hadsereg északi szárnyán nagy rés keletkezett. Az angol-francia csapatok a német támadásokat kivédték. A rendkívül kritikus helyzetre való tekintettel semmiféle hír nem szivárog ki arról, hogy a szövetséges hadvezetőség milyen intézkedéseket fogantatott.

A németek Lipót belga király cselekedete következtében meggyorsították előnyomulásukat nyugati irányban.

A háború megkezdésekor a belga hadsereg 18 hadosztályból állott, ezek közül 2 nem volt teljes. Hozzá kell számítani a lütti és namuri erődök állandó helyőrségét is. A 18 napos csata során a belgák különösen súlyos veszteségeket szenvedtek az Albert csatorna védelmezése közben.

A fegyverletétel rendkívül válságos helyzetet

Még szegényteljesebb a belga kormány külföldre szökött néhány tagjának a magatartása. Vak szolgáltságukban nem restelik királyuk nagy tettét, amellyel megmentette a megmaradt katonáinak életét és megelőzött a flamanu területen egy vérfürdőt, hogy azt elítéljék.

Ez a bábkormány nem jogosult arra, hogy a belga nép képviselőiként szerepeljen.

Ez különben kitűnne abban a pillanatban, amikor ismét belga földre mernék tenni lábukat.

A SEDANI ÁTTÖRÉS EREDMÉNYEZTE A NÉMETEK NAGY SIKERÉT

A Német Távirati Iroda jelenti: A belga király által felajánlott és feltételek nélkül elfogadott fegyverletétel megvilágítja azt a helyzetet, hogyan folytatták az angolok a háborút belga területen. Az angolok azt remélték, hogy Belgium olyan föld lesz, amelyen keresztül megtámadhatják a Ruhr vidéket.

Ez a terv azonban összeomlott, mert megelőzték az angolokat.

Az angolok a szövetségesek segítségére sem tudták megátolni a német előnyomulást, sőt teljesen meg is verték őket. Azok az angol csapatok, amelyek át tudtak kelni a csatornán, rendetlenül vonultak vissza hadianyagjuk és sokezer fogoly hátrahagyásával. A belgák sokkal hősiesebben harcoltak, mint szövetségesek.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda közli: A belga király által felajánlott és feltételek nélkül elfogadott fegyverletétel megvilágítja azt a helyzetet, hogyan folytatták az angolok a háborút belga területen. Az angolok azt remélték, hogy Belgium olyan föld lesz, amelyen keresztül megtámadhatják a Ruhr-vidéket. Ez a terv azonban összeomlott, mert megelőzték az angolokat. Az angolok a szövetségesek segítségére sem tudták megátolni a német előnyomulást. Azok az angol csapatok, amelyek át tudtak kelni a csatornán, rendetlenül vonultak vissza hadianyagjuk és sokezer fogoly hátrahagyásával. A belgák hősiesebben harcoltak, mint szövetségesek.

A Német Távirati Iroda jelentést közöl, amelyből kitűnik, hogy az utólag mutakozó eredmények Franciaországban annak köszönhetőek, hogy Sedannál a Meuson sikerült átkelni. A francia tüzéség heves tüzelésére, 650 német bombavető repülőgép állandó bombázása tette lehetővé a gumibárkákön való átkelést, amikor is az első osztagok nyomban rohamra indultak a francia állások ellen.

idézett elő a szövetségesek szempontjából,

amelyek most igyekeznek tartani magukat. Ebben nagy segítségükre vannak a szövetséges repülőgépek, amelyek minden erejükkel támadják a fenyegetett zónában levő ellenséges csapatokat és eltaszolni igyekeznek bombázásukkal a német nyomást. A többi fronton, ahogyan mértékadó katonai körök kijelentették, a hadműveletek kedvezően folynak a szövetségesek számára.

A BEKERÍTETT SZÖVETSÉGES CSAPATOK KÉPTELENEK LETENNI A FEGYVERT

Párisból jelentik: Hír szerint azokon az újabb megbeszéléseken, amelyeket Weygand tábornok a francia politikusokkal folytatott, annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a bekerített szövetséges csapatokat már nem lehet megmenteni és ezeknek választani kell a teljes megsemmisítés és a meghódolás között. Állítólag Weygand tábornok már érintkezésbe is lépett az illetékes angol katonai körökkel, hogy közösen válasszák meg azt az időpontot, amikor ezek a csapatok leteszik a fegyvert. Ugy tudják, hogy az angolok is hozzájárultak már az expedíciós sereg e részének kapitulációjához.

Hivatalos londoni körökben azt mondják, hogy a nyugati hadszíntérről csak kevés hír van. A legutóbbi jelentések szerint

a brit expedíciós hadsereg még mindig érintetlen

és teljesen összefüggő csoportot alkot. Az angol csapatokat néhány kilométernyire a tengerpart felé vonták vissza. Harcaikban kitűnően támogatják őket a francia csapatok, amelyek ezeken a vidéken küzdenek.

ANGOL REPÜLŐTÁMADÁS NÉMET FELVONULÁSI VONALAK ELLEN

Hivatalosan jelentik Londonból, hogy angol vadászgépek több ellenséges repülőgépet lőttek le francia terület felett. Vadász, bombavető és felderítő gépek lehetetlenné tették az ellenség nyomásának megerősítését. A bombavető gépek megszakítás nélkül támadták a német hadsereg mögötti országutakat és vasútvonalakat. Vala-

menyi repülőgép visszatért. Hollandia és Belgium fölött is több német repülőgépet lelőttek.

DUFF COOPER ANGOL TÁJÉKOZTATÓ MINISZTER: A VESZEDELEMMEG EGYÜTT NŐ BÁTORSÁGUNK

Londonból jelentik: Duff Cooper tájékoztató miniszter rádióbeszédet mondott, amelynek során a következőket jelentette ki:

— Egy héttel ezelőtt már beszámoltam arról a veszedelemről, amelyben hadseregünk állott. Ez a veszély ma különösen nagy. Bármilyen a hadiszerecsé és még ha el is veszítjük ezt a csatát, még nem veszítettük el a háborút. A végleges győzelem még mindig a miénk lesz. A háborút nem veszítettük el most és biztosan nem is fogjuk elveszíteni.

A miniszter ezután emlékeztetett az előző világháború eseményeire. Utalt az 1918. márciusi nagy offenzívára, amelynek hatása alatt a kishitűek már úgy érezték, hogy a szövetségesek elvesztették a háborút. Mindezek a szerencsétlenek látszó események azonban előjelei voltak a győzelemnek. A miniszter szerint

a belga hadsereg képtelen volt arra, hogy folytassa a harcot,

de a mostani idő nem alkalmas arra, hogy bírálatot mondjunk — folytatta Duff Cooper. Meg kell tennünk minden lehetőt, hogy visszavonjuk hadseregünket azokból az állásokból, amelyeket eddig elfoglalt, de most nem megvert hadseregről van szó. A szövetségesek a szabadság zászlójáért küzdenek és

a veszedelemmel együtt nő bátorságunk is.

Szívünk nyugodt és eltökéltségünk szilárd — fejezte be beszédét a tájékoztató miniszter.

NARVIKOT ELFOGLALTAK A SZÖVETSÉGES CSAPATOK

Londonból jelentik: Az angol hadügyminisztérium különleges jelentése közli:

Szerdán reggel érkezett jelentés szerint Narvik kikötőjét a szövetséges csapatok kedden este elfoglalták. Arról is érkezett jelentés, hogy Fagernes és Forsneset is a szövetségesek kezén van.

A SZÖVETSÉGES CSAPATOK EGY RÉSZÉT BEHAJÓZTAK

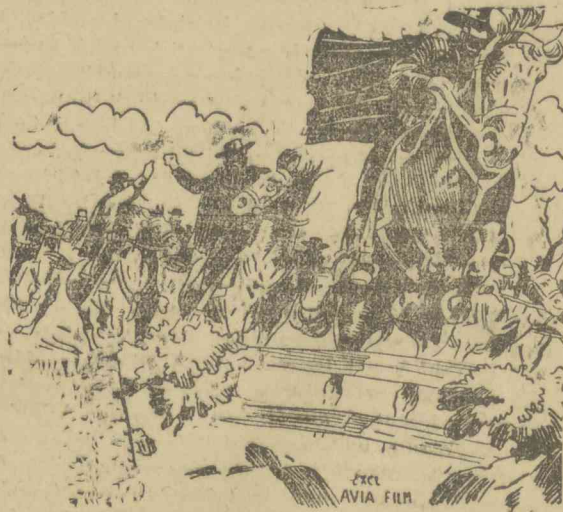
A svájci lapok a belga hadsereg kapitulációjával foglalkozva megállapítják, hogy a szövetséges csapatok helyzete északon rendkívül súlyosra fordult. A Der Bund szerint a szövetségesek elhatározták, hogy északon tovább folytatják a harcot, de nagyon kétséges, hogy sokáig tarthatják magukat. A csapatok egy részét behajózzhatják, de a maradvány vagy elesik, vagy pedig meg kell, hogy adja magát.

Capitol mozi

Ma és a következő napokon

A 13 álarcos titka

II. rész

A főszerepekben Noah Beery sr., Noah Beery jr., I. Mack Brown.

APOLLO MOZI

Utazás Tilsitbe

A főszerepekben Krisztina Söderbaum és Frits von Dougen.

Hogyan látják a helyzetet Rómában

és Newyorkban

Newyorkból jelentik: A Newyork Herald tegnapi száma egy teljesen megbízhatónak mondott amerikai szakértő véleménye alapján utal arra, hogy Németország milyen fegyverekkel készül Angliát megtámadni. Az amerikai szakértőknek a Fekete Erdőben tartott nagy német hadgyakorlatok során alkalma volt tanulmányozni a német készülődéseket és az ott látottakból következtetéseket levonni a német helyzetről. Szerinte a németek olyan repülőgépeket készítettek, amelyek alapépítményük segítségével

30 tonnás tankokat, vagy ennek megfelelő tűzéri felszerelést vihetnek magukkal.

A háború kitörésekor a német repülőflotta 200 ilyen géppel rendelkezett, de ezek száma azóta nyilván lényegesen emelkedett.

Rómából jelentik: A Gazetta del Popolo és a Stampa vezércikkeiben a hadviselő helyzetével foglalkozik. A Gazetta del Popolo vezércikkének a címe: „Anglia megfenyegetése” és hivatkozik az angol király rádióbeszédére, valamint arra is, hogy

Angliát első ízben fenyegeti közvetlen veszedelem.

A belga kormány élesen szembefordult Lipót királlyal

Párisból jelentik: Pierlot belga miniszterelnök a kormány nevében kedden délután fél 5 órakor az alanti felhívással fordult honfitársaihoz:

— Belgák! A király nem vette tekintetbe a kormány egyhangú és hivatalos véleményét és külön tárgyalásokat kezdett az ellenséggel. Belgiumot megdöbbenés fogta el, de egy ember hibája nem döntheti szerencsétlenségbe az egész nemzetet. Hadseregünk nem érdemelte meg azt a sorsot, amit számára teremtettek. Annak a ténynek, amiért most panaszkodunk, törvényes értéke nincsen s semmire sem kötelezi az országot. A belga alkotmány értelmében a király megüsködött arra, hogy tiszteletben tartja azt a hatalmat, amely a nemzetől származik. Ezt a hatalmat az alkotmány pontosan körülhatárolja. Semmiféle királyi tény nem bír értékkel, ha azt a kormány egyik minisztere nem írja alá. Ez az alapvető szabálya köztársaságunk működésének. A király elszakította azt a kötelezettséget, amely népéhez fűzi és a hódító ellenség igája alá vetette. Ettől a perctől kezdve már nem jogosult az uralkodásra, mert egy államfő sem működhet külföldi ellenőrzés alatt. Következésképpen a tiszték és tisztviselők fel vannak mentve hűségük alól. Másrészt a belga kormány továbbra is folytatja működését, annál inkább is, mert jelen esetben a király akadályozva van az uralkodásban. Hasonló körülmények esetében be kell várni az országgyűlés összeülését. Amíg erre mód nyílik, a királyi jogokat az alkotmányos hatalom gyakorolja a belga nép nevében, tehát a kormány tagjai teljes felelősségük tudatában. A jelenlegi kormány az egyetlen alkotmányos tényező, amely bírja a parlament bizalmát, annak a parlamentnek, amely elhatározta, hogy megvédelmezi a szövetségesek segítségével Belgium függetlenségét és területi épségét a legszörnyűbb támadással szemben. A kormányt köteletségétől eltántorítani nem lehet. A két parlament elnökeivel és az államminiszterekkel folytatott tanácskozások után a belga kormány egyedüli képviselője maradt az országnak és el van határozva arra, hogy tovább folytatja a harcot a felszabadításért. Azon bátor ifjúságból, amely hallgatott a kormány felhívására és a Franciaországban és Belgiumban tartózkodó katonai elemekből új hadsereget létesítünk, amely a szövetségesek mellett folytatja a harcot. Azok a belga férfiak, akik katonai szolgálatra alkalmatlanok, képességeiknek megfelelően részt fognak venni a polgári mozgósítás, a fegyvergyártás és más hasonló kötelezések teljesítésében és minden rendelkezésünkre álló erőt annak az ügynek a szolgálatába állítunk, amely meg fog menteni bennünket a német támadás következményeitől. A mai naptól kezdve minden intézkedést megteszünk, hogy a leggyorsabban végrehajthassuk határozatunkat.

Belgák! Történelmünk legfájdalmasabb megpróbáltatásain megyünk keresztül. Elérkezett az óra, amikor emlékeznünk kell azokra a tanulságokra, a vitézségre és a becsületre, amelyek példáját 1914-ben és 1918-ban láttunk.

A német faj háborus erőfeszítései nem hagynak kétséget afelől, hogy elhatározott szándékuk Anglia területét elfoglalni, mert csak ez döntheti el a háború sorsát. A flandriai operációk és Páris esetleges elfoglalása csak előkészületei annak az óriási arányú katonai műveletnek, amelynek célja az Angliában való partraszállás.

A Stampa szerint Angliának gazdasági szempontból csak az a reménye, hogy nagyobb segítséget kaphat az Egyesült Államoktól, de kérdéses, hogy ez a segítség idejében érkezik-e.

Az angolok és franciák legyőzése egyben a világkapitalizmus veresége is

és ez igazolni fogja, hogy a csatákat nem a bankárok, hanem a jól fegyverzett és elhatározott katonák nyerik meg. Ez először Olaszországban történt 1935—1936-ban.

Római katonai körök véleménye szerint 48 órán belül várható annak a nagy offenzívának a megindulása, amelyet Weygand francia generális előkészített. A francia csapatokat a Ret hel, Malmédy és az Aisne vonalon összpontosították.

LIPÓT KIRÁLY MEG AKARTA KIMÉLNI ORSZÁGÁT A TOVÁBBI PUSZTULÁSTÓL

A belga fegyverletételéről a Stefani ügynökség a következő részleteket tudta meg: Lipót belga király kedden délelőtt 11 órakor 7 tábornok és egy német tábornok kíséretében megjelent a német főhadiszálláson. A király kijelentette, hogy elsősorban azért adta fel a küzdelmet, mert ezzel a lépésével

meg akarta menteni Belgium megmaradt részét a pusztulástól.

A német főhadiszálláson közölték a belga királlyal, hogy Hitler birodalmi vezér határozata értelmében ő maga megválasztja azt a kastélyt, amelyben lakni kíván. Miután aláírta a fegyverletételről szóló okmányokat, a király lecsatolta oldaláról a kardját és átnyújtotta azt az egyik német tábornoknak, aki azonban közölte, hogy a vezér döntése folytán úgy ő, mint tisztikara továbbra is megtarthatják maguknak a kardot.

Reynaud francia miniszterelnök, amikor értesült, hogy Lipót belga király fegyverszünetet akar kérni, telefonon akart érintkezést keresni Lipót királlyal, de a belga király nem volt hajlandó Reynauddal beszélni. Weygand tábornok, utolsó kíséretként, felkereste Lipót királyt, hogy meggyőzze terve helytelenségéről, de Lipót király hétfőn éjszaka véglegesen a fegyverletétel mellett döntött, ami május 28-án hajnalban meg is történt.

AZ ANGOL SAJTÓ ÁRULÁSNAK MINŐSITI A BELGA KIRÁLY TETTÉT.

Az angol lapok élesen elítélik a belga király lépését. A Daily Mail lehetségesnek tartja, hogy a németek szokatlanul erős támadása következtében

a király ideig felmondták a szolgálatot

és ez vitte az ismeretes elhatározásához. A News Chronicle szerint az angolok rendes körülmények között türelmesek és elnézőek és ítéletüket mindig jól megfontoltan szokták hangoztatni, de a belga király elhatározásáról azt mondják, hogy az nem egyéb árulásnál.

A lordok házában lord Marywood kijelentette, hogy csakis a történelem mondhat majd ítéletet, hogy Lipót király lépése árulást jelentett-e.

Dánia örül, hogy megmenekült a háboru borzalmaitól

Kopenhágából jelentik: A Német Távirati Iroda Stauning miniszterelnök beszédével foglalkozva hivatkozik arra, hogy a miniszterelnök a dán szindikátusok gyűlésén ezeket mondta:

— Sohasem fogom sajnálni azt az elhatározást, amely szerencsétlenségtől mentette meg az országot. Mindazok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy az okkupáció előtt már megegyezés létesült, vagy hogy előre tudtam az elkövetkezendőket, nem felelnek meg a valóságnak. Az

A HABZÓ FOGPÉP

A francia sajtó is eléggé keményen bírálja a belga király magatartását és a lapok azt írják, hogy a lipcei csata óta, amikor a szászok az ütközet közepén átpártoltak az ellenséghez, a történelemben nem volt példa ilyen lépésre.

ÖSSZEÜL A FRANCIAORSZÁGBA MENEKÜLT BELGA PARLAMENT.

A Havas ügynökség jelentése szerint a belga képviselőház pénteken összeül valahol, Franciaország területén. Jövőhagyás céljából ugyanis a képviselőház elé fogják terjeszteni a szenátus és a képviselőház által előkészített azon javaslatot, hogy a belga király által elrendelt fegyverletétellel szemben foglaljon állást, továbbá a nemzetnek azt az elhatározását, hogy

tovább folytassák a háborút a szövetségesek oldalán.

A Francia és az angol katonai körök véleménye szerint a belga hadsereg semmiféle szegény nem hárul a fegyverletétel miatt. A belga csapatok két héten át rendkívül vitézül tartották magukat és az elkeseredett harcok során létszámuk, amely 800.000 volt, 300.000-re csökkent. A körülvevő francia és angol csapatok helyzete itt az ő meghódolásuk következtében rendkívül súlyos. Az itt lévő szövetséges csapatok állásai jóformán mind tarthatatlanok. Más választásuk nincs ezeknek a szövetséges csapatoknak, minthogy a tenger felé visszavonuljanak és ott igyekezzenek fenntartani védelmi vonalukat.

Londonból jelentik: Sir Roger Keyes admirális, akit Churchill miniszterelnök Belgiumba küldött, a belga király személyes adjutánsának, hétfőn este tért vissza Londonba és a következőket jelentette ki:

— Remélem, hogy az ítélezést Lipót király eselekedete felett felfüggesztik, amíg ismeretessé válnak az összes körülmények.

A BELGA ESEMÉNYEK HATÁSA KÜLFÖLDÖN.

A Havas ügynökség amerikai lapvéleményeket közöl a belga hadsereg fegyverletételéről. Igy a Newyork Times szerint a belga király elhatározása

súlyos csapást jelent a szövetségesekre, de ez nem végzetes.

A Newyork Sund azt írja, hogy ennek az eseménynek hamarosan meg lesznek a következményei.

A belga fegyverletétel hatása alatt a newyorki értéktőzsdén ismét hatalmas árlemorzsolódások történtek. Sokat vesztek a belga kölcsönpapírok. Jelentősen csökkent a font és a francia frank árfolyama is, míg a német értékek emelkedő tendenciát mutatnak.

országot ezidőszent a parlament négy pártja kormányozza. A gazdasági problémákkal kapcsolatban a kevésbé jelentős kérdések helyett a fontos dolgokkal kell foglalkozni. Az a fő, hogy Dánia megtarthassa függetlenségét és szabadságát.

A szindikátusi szövetség elnöke kijelentette, hogy a dán munkásság is magáévá teszi a kormány április 9-iki határozatát.

(Rador.)

A kegyesrendi tanítómesterek közel negyven évi eredményes működése, mielőtt annak idején városunkba jöttek

Százötven esztendeje van ez idén annak, hogy a kegyes tanítórend temesvári gimnáziuma megkezdte működését. A jezsuiták egykori temesvári gimnáziuma akkor már tizenkét év óta szünetelt és azért úgy a város, mint pedig a környék társadalma örvendezéssel fogadta, hogy fiait ismét részesülhetnek a nemesebb tudományokban való oktatásban, amikor 1790-ben a kegyesrendi atyák iskolájuk kapuit megnyitották.

A kegyesek iskolája azonban csak Temesvárott volt új, mert máskülönben már harminckilenc éves, eredményekben gazdag multra tekinthetett vissza Szentanna községben. Az történt ugyanis, hogy a kegyesrendiek szentannai rendházukat és iskolájukat 1790-ben Temesvárra helyezték és pedig inkább kényszerből, mint jószántukból.

HOGYAN KERÜLTEK A KEGYESRENDIEK SZENTANNARA

Hogyan jutottak a kegyesek Szentannára? Hiszen ennek a falunak jelenleg — 1940-ben — is alig hatezer lakosa van, akkoriban talán ennek harmadrésze volt a lakosság. A lakosság igen vegyes volt annak idején is. Egymás mellett azonban békésen éltek magyarok, románok, svábok, — ezek voltak többségben, — szlovákok és rutének. A görög keleti hitű románok kivételével a többiek majdnem mind római katolikusok voltak.

Dévai Bibich Jakab nagybirtokos és bérlo és felesége, született Tomján Margit, elhatározták, hogy a faluban római katolikus templomot építenek és a hívőknek legyen hol imádkozniok. A templom alapkövét Aradmegye összes nemesinek jelenlétében nagy ünnepség közepette Major Gábor csanádi püspöki helynök 1747 június 24-én letette. Az építkezés gyorsan ment és a templomot, amelynek tornyában négy — összesen harmincnegyzár és fél mázsa súlyú és kétezerezer forint értékű — remekül szóló harang is volt, 1748 július 26-án, Szent Anna napján, maga Sztaniszlócs Miklós csanádi püspök szentelte fel.

Bibich Jakab először arra gondolt, hogy az új templomban a lelkeskedést a ferencrendi szerzetesekre bizza, később azonban úgy döntött, hogy a templomot, amely mellé társházat és iskolát is épít, a kegyesrendieknek adja. A kegyes tanítórendnek akkoriban a Magyarországon már szépszámu iskolája volt és ez csábította Bibich Jakabot is arra, hogy ezt a szerzetesrendet Szentannára hívja. Messze környék népe még nem heverte ki a vallástalanságot és tudatlanságot, amelyekbe a csak nemrég lerészeg török uralom alatt süllyedt és az alapítónak a templommal és az iskolával az ezek elleni küzdelem volt a célja.

A NAGYLELKŰ ADOMÁNYOZÓ

Magához kérte Lalic Elek szegedi kegyesrendi házfőnököt, akivel közölte, hogy hajlandó a kegyesrendi atyákra rábizni a templomot, a mellé már épülőfélben levő kétemeletes házat, továbbá ad tizezer forintos alapítványt, erdejében favágatási jogot és malmának szombati jövedelmét. Lalic mindezt tudtára adta Nemcsényi Adolf kegyesrendi tartományfőnöknek, aki 1750 július elején Szentannára érkezett és három napon keresztül mindent tüzetesen megtárgyalt Bibich Jakabbal. Még azon év november 11-én Bibich és a rendfőnök aláírták a szerződést. A rendfőnök első dolga volt, hogy a szerződés értelmében házi káplánt küldjön az alapítóhoz Biró Dávid kegyesrendi atya személyében.

1751-ben sietve befejezték az építkezést és a kegyes tanítórendi atyák november 5-én tartották ünnepélyes bevonulásukat Szentannára. Az első szentannai kegyes atyák — Biró Dávid korábban érkezett házi gyóntatón kívül — Hulin Jónás, Fontani Ede, Koricsánszky Márk, Cosa Jakab s Tuschleitnek Kajetán voltak. A három osztályú gimnáziumnak az első tanévben összesen húsz bejegyzett növendéke volt. A kegyesatyák megérkezésüktől kezdve 1752 január elsejéig Bibich Jakabnál étkeztek mint vendégek. Akkorára azonban teljesen berendezték társházukat és megköszönve az alapító nagylelkűségét, attól kezdve saját otthonukban étkeztek.

ÖT OSZTÁLY ÉS KONVIKTUS

A gimnáziumnak — mint említettük — eleinte mindössze három osztálya volt. Minthogy akkoriban azonban az összes három osztályú gimnáziumokat öt osztályúvá bővítették ki, Bibich Jakab és felesége sem zárkoztak el ez elől és a két új osztály felállítására újabb tizenöt ezer forintos alapítványt tettek. A szentannai kegyesrendi gimnáziumnak az alapítástól az 1790 tavaszán történt bezárásáig összesen ezerhettszázötvenkét tanulója volt.

Minthogy Szentanna faluban kevés volt az olyan ház, ahol a más vidékről jött diákok megfelelő otthont találhattak volna és erkölcsi nevelésük biztosítása lett volna, a kegyesrendiek már 1760-ban konviktust létesítettek rendházukban. A konviktusba mérsékelt költségek fejében diákoknak teljes ellátást adtak. Az első esztendőben három, az utolsóban — 1789—1790 tanév — tizenkét konviktoruk volt. 1780-ban az első konviktus mellé egy másodikat is felállítottak, ennek convictus nobilium — nemes ifjak konviktusa — volt a neve. Bibich Jakab akkor már halott volt és a nemesi ifjak konviktusát özvegye és minden vagyonának örököse, Bibich Jakabné Tomján Anna alapította. A konviktus elhelyezésére szolgáló új épület építési és berendezési költsége huszonezer forintba rugott. A konviktusi alapítvány az épülettel együtt negyedmillió forint értékű volt. Bibich Jakabné fenntartotta magának a jogot, hogy élete végéig maga nevezhesse ki a foyamodók közül azt a negyven nemes ifjút, kik a konviktusban ruhát és ételmet, valamint a gimnázium valamennyi osztályában ingyenes oktatást kapjanak. Ez az intézet azonban mindössze négy esztendőig virágozhatott. II. József királycsászár ugyanis 1784-ben minden, papok által vezetett fiúnevelő intézetet felszámolt és így megszűnt a szentannai nemes ifjak konviktusa is. Az alapítványt az értékesített épület árával együtt a bánási helytartósági tanács vette át és azt a közalapítványi pénztárba szolgáltatta be.

MIT TANÍTOTTAK AKKORIBAN?

A gimnáziumban a tanítás a vallás-erkölcsi alapon folyt. A tantárgyak a következők voltak: az első osztályban a hittan alapelemei, főnévragozás, igeragozás, a négy számtani alpművelet, a második osztályban hit, remény, szeretet, imádságok, keresztény erények, latin nyelv, fordítások latinból, magyar és német nyelv, ókori történelem, számtan, helyesírás, a harmadik osztályban a tízparancsolatok, szentségek, latin

nyelv, földrajz, a rómaiak és a görögök története, számtanból törtszámok és hármasszabály. A negyedik osztály volt a költészeti osztály. Ennek tárgyai voltak: verstan, római és görög klasszikusok olvasása és fordítása, levelezés magyar és latin nyelven, a magyarok története, magasabb számtani műveletek. Retorikai osztálynak hívták az ötödiket és ennek tárgyai voltak: szónoki beszédek szerkesztése Cicero beszédei nyomán, a hittanból a keresztény ember kötelességei Isten, önmaga és felebarátai iránt, számtanból a kereskedelmi szabályok és történelemből a Krisztus utáni öt század. Az egyik tanár zenére tanította az önként jelentkezőket.

Igy folyt a tanítás 1777-ig. Abban az esztendőben azonban Mária Terézia királynő-császárnő kiadta az úgynevezett Ratio educationis nevezetű rendeletet, amely előírja a gimnáziumok számára a tanítási módszert és a tananyagot. Ez nem sokban különbözött a régi tanítási rendszertől, de szigorúan körülhatárolta az egyes osztályok tananyagát és jobban megköthette a tanárok kezét.

A szentannai kegyesrendi gimnáziumban minden hét kedden délután és csütörtökön egész napon át szünet volt. A nyári hónapokban a növendékek naponta, télen pedig csak vasárnap kötelesek voltak a tsmplomba menni. A tanév megnyitása ünnepélyesen novemberben történt. A szünet szeptemberre és októberre esett.

KIVÁLÓ TANITÓMESTEREK

Szentannán az évek során több jeles kegyesrendi atya tanított. Így megemlékeznek a ház naplóí Koricsánszkyról, aki jeles költő volt, Tomján Sándorról, aki az alapító Bibich Jakabné Tomján Margit öccse volt, első miséjét Szentannán tartotta és jeles történetíró volt, Tapolcsányi Sándorról, aki kiváló szónok és élelészű jogász volt, Szomy Lajos természettudósról és másokról.

1789 őszén nagy csapás érte a kegyesrend szentannai házat és iskoláját. II. József rendeletileg kimondta, hogy a társházra és az iskolára katonai kórház céljaira van szüksége és csak nagynehezen egyezett bele abba, hogy a már megkezdett tanévet folytassák és befejezzék. A király-császár felszólította a rendet, hogy iskolájával költözzék el és új helynek Temesvárt ajánlotta.

KÖLTÖZÉS TEMESVÁRRA

A kegyesrendi atyák megbízottai ismételtén jártak Temesvárott, ahol a ferencrendi szerzetesek elhagyott templomát és társházat ajánlották nekik. Hosszú tárgyalások indultak meg. Az ajánlott épület nem felelt meg teljesen, szűknek látszott, a biztosított előnyök nem voltak kielégítőek. Végül azonban a rendnek mégis sikerült a Bibich-alapítvány nagyrésztének biztosításával megmenteni az iskolát és Temesvárra költöztek.

A kegyesrendiek iskolájának temesvári működéséről külön cikkben szándékozom legközelebb megemlékezni.

KUBÁN ENDRE

Egy német ejtőernyős agyonlövéséért ötven ellenséges foglyot végeznek ki

Német jelentés szerint a franciák kegyetlenül bánnak a fogságba került német repülőkkel

Berlinből jelentik: Lachner repülőezredes és rajparancsnok átmenetileg francia fogságba került. Az ezredes szabadulása utáni beszámolója és más jelentések alapján a német kormány értesülést szerzett arról a bánásmódról, amelyben Franciaországban a fogságba került német repülőket részesítik. Ennek alapján Göring tábornagy elrendelte, hogy függesszék fel a német fogságba került francia repülőtiszték bánásmódjára kiadott határozmányait. A rendelet alapján minden elfogott francia repülő: ugyanolyan bánásmódban részesítik, mint amilyen magatartást a franciák a német repülőkkel szemben tanúsítanak. A jövőben

minden francia repülőfoglyot a francia szoká-

soknak megfelelően azonnal megbilincselnek és elkülönítve helyezik el a fogolytáborokban a leg súlyosabb feltételek mellett. Göring rendeletére a jövőben több francia fogoly repülőt végeznek ki, ha egy német repülő agyonlövéséről érkezik jelentés. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha veszélyben levő ejtőernyős német katonára lőnek, de ilyen esetben már

50 ellenséges foglyot végeznek ki egy német ejtőernyős agyonlövéséért.

Ezek a rendelkezések a fogoly angol repülőkre nem vonatkoznak, miután angol részről eddig erre nem szolgáltattak okot.

(Rador.)

A városi kertmozik megnyitása

APOLLO pénteken este negyed 10 órakor
CAPITOL szombaton este negyed 10 órakor
szenzációs programmal megnyílik

Románia semleges kíván maradni

Francia lap elismerő cikke Károly király bölcs politikájáról

Párisból jelentik: A Petit Journal a napokban hosszabb beszámoló cikket írt Romániáról és ebben a következőket jelentette:

Néhány nappal ezelőtt nagy nemzeti ünnep volt, amikor Románia függetlenségét, első királyának megkoronázását s a királyság kikiáltását ünnepelték. A nap jelentőségét fokozta az a körülmény is, hogy

az ünnepség a készenlét és a semlegesség kettős jegyében folyt le.

E válságos időkben Románia hatalmas hadsereget tart zászlók alatt és a lakosság óriási áldozatokat hoz a hadsereg érdekében. Románia a legbékésebb államok közé tartozik, de el van határozva, hogy az ősi örökséget megvédelmezi. Bucurestiben mély benyomást keltett a nagy katonai parádé. Motorizált egységek, tankok, modern könnyű és nehéztűzesség, légvédelmi ütegek és repülőgépek felvonulása igazolta, hogy a

hadsereg készenlétben áll és nyugalommal, valamint bizalommal tekinthet a jövő elé.

Bátor király van, aki férfiasan beszél és nem rejti el a valóságot.

Párisi és londoni utazása után Németországban felkereste családját a siegmaringeni kastélyban, később pedig Berchtesgadenben találkozott Hitler kancellárral. Ez az utazás fényes eredményekkel járt. Az uralkodó kitűnő közigazgatási szakértő és személyesen örökdió országának érdekei felett és azon is, hogy az ország gazdasága egyensúlyba kerüljön. Mint hadseregfőparancsnok is kiváló, mert állandóan katonai érdekeit tartja szem előtt. A cikk ezekkel a szavakkal végződik:

Románia semleges kíván maradni

és mindent megtesz, hogy ezt a politikát megvédelmezzék. Ebben a tekintetben teljes egyetértés áll fenn közte és balkáni barátai között.

Az olasz irredenta szervezet tüntet a szövetségesek ellen

Laval volt francia miniszterelnök Rómában. Kielégítően folynak az angol-olasz tárgyalások

Rómából jelentik: Az olasz főváros uccáin újabb falragaszok jelentek meg, amelyeket a Kékszervezet című irredenta alakulat adott ki. A felhívás rámutat arra, hogy a korzikai olasz nacionalisták alig várják a felszabadulás óráját. Olaszországnak azonban nem szabad megfeleledkezni a máltai, a tuniszi, a savoyai és a nizzai testvérekről sem, akik épp úgy várják, hogy visszatérhessenek hazájukhoz, mint a többi külföldiek.

Az Exchange Telegraph római jelentése szerint tájékozott körökben arról beszélnek, hogy

Laval volt francia miniszterelnök jelenleg Rómában tartózkodik

és a francia kormány nevében igen bőkezű ajánlatot tett az olasz kormánynak. Laval római jelenlétéről nem lehet meggyőződést szerezni. Igen nagy jelentőségűnek tartják azt a tényt, hogy a berlini amerikai nagykövetség ügyvivője Kirk követ, jelenleg szintén Rómában tartózkodik.

Rómából jelentik. Az olasz tőzsdéken a keddi napon óriási hossz indult meg és egyes részvények árfolyama 100 ponttal is emelkedett. Az olasz sajtó és a közvélemény egyhangú helyesléssel fogadta Lipót belga király elhatározását és az árfolyamok emelkedése a belga hadsereg fegyverletételével áll összefüggésben.

Az angol alsóház ülésén Weedgewood független munkaspárti képviselő megkérdezte Buttler-t, hogy nyilatkozhatna-e az angol-olasz viszony alakulásáról. Buttler államtitkár válasza így hangzott:

— Nagyon örülök, hogy alkalom kínálkozik nyilatkozni azokról a tárgyalásokról, amelyek az angol és az olasz kormányok között vannak fo-

A lakbérleti szerződések benyújtása illetékezés céljából

Az új lakbérleti szerződéseknek illetékezés céljából a pénzügyigazgatásnál való benyújtásával kapcsolatban az utóbbi napokban nehézségek támadtak, mert az úgynevezett „Coale timbrate”, a azaz leien felüli bélyegilletékek befizetésénél használatos úrlapok Temesvárott jelenleg nem kaphatók. A nagy kereslet folytán ezek az úrlapok úgy a trafikokban, mint a monopolhivatalnál kifogytak. A háztulajdonosok ezért fizetési utalványok segítségével igyekeztek a bélyegilletéket befizetni. Az új úrlapok azonban rövidesen megérkeznek és a trafikokban újból kaphatók lesznek. A lakbérleti szerződések benyújtási határideje június 2-án lejár és az úrlapok hiánya miatt a temesvári háztulajdonosok egyesülete a kormánytól a benyújtási határidő meghosszabbítását kérte. Ugyanakkor azt is kérték, hogy a városi lakbérleti illetéket, a háztulajdonos és lakói közötti viszony érdekében, ne a háztulajdonos szedje be, hanem annak behajtásával bízzák meg az adóhivatali közegeket.

lyamatban a dugárúk ellenőrzése tárgyában. Miként a lapok jelentették, a hadügyminisztérium egyik osztályfőnöke május 22-én Rómába érkezett azzal a felhatalmazással, hogy megbeszéléseket folytasson az olasz kormánnyal az ellenőrzés tekintetében. Az illető visszatért Londonba az olasz kormány javaslataival, amelyek

kielégítő alapul szolgálnak a további megbeszélésekre.

További részleteket — miként érthető is — ad-

Ford veszélyesnek tartja Amerika nagy fegyverkezését

A nagyarányú védekezési program háborúra vezethet

Newyorkból jelentik: Wendell Wilkie köztársasági elnökjelölt Acronban (Ohio) programbeszédet mondott és hangoztatta, hogy Anglia és Franciaország képezik az Egyesült Államok első védelmi vonalát. A szónok azt követelte, hogy

a szövetségeseket nyomban segítsék meg.

Cordell Hullnak kötelessége, hogy megbeszéléseket folytasson a szövetségeseikkel és megállapítsa, milyen segítségre van szükség és azt mind meg kell adni, kivéve a katonai segítséget. Wilkie azt kívánta, hogy a két nagy amerikai párt egyesüljön a nemzetvédelem érdekében és a maximumig fejlessék azt.

A Havas ügynökség tudósítója ezzel kapcsolatban jelenti, hogy Wendell Wilkie Roosevelt elnök politikájának legelkeseredettebb ellenzője volt és a demokrata pártból a köztársasági pártba lépett át.

Washingtonból jelentik A Roosevelt elnök által bejelentett nemzetvédelmi tanácsban a hadügy-, belügy-, földművelésügy-, kereskedelmi-, tengerészeti- és a munkaügyi minisztériumok képviselői kapnak helyet. Emellett egy ugyanevezett tanácsadó bizottság fog működni, amely az amerikai pénzügyvilág vezetőiből fog állani.

A Reuter iroda közli: Az a körülmény, hogy nemzetvédelmi célokra jelentős összegeket szavaztak meg, arra enged következtetni, hogy

Roosevelt elnök a jelenlegi helyzetet komolynak tartja.

Valószínű, hogy az elnök végül is átveszi a közvélemény irányítását. A kongresszusba ugyanis egyöntetűen a tervbevetett törvényjavaslatok keresztülvitele mellett foglalnak állást a hadfelszereléshez szükséges összegeknek különböző illetékek útján történt megszervezésével kapcsolatban.

PETROL EGGER

megszünteti
a hajhullást,
megállítja
a korpázást.

dig nem közölhetek, amíg a tárgyalások folyamatban vannak.

Kairóból jelentik: Az egyiptomi miniszterelnök a sajtó képviselői előtt megcáfolta a libiai határon történt állítólagos összeütközés hírért és kijelentette, hogy a parlament legközelebbi ülésén nyilatkozni fog Egyiptom helyzetéről és magatartásáról.

Római külföldi diplomáciai körökben nagy figyelemmel kísérték Lipót király elhatározását és úgy vélik, hogy ez az elhatározás, amelyben Olaszországnak is nagy szerepe volt, a tengelyhatalmak újabb sikerét jelenti. Rómában azt hiszik, hogy ezek után

hamarosan megkezdődik az általános német támadás Anglia ellen.

Ugyanekkor azonban az a vélemény uralkodik az olasz politikai körökben, hogy Olaszország kezd eltávolodni a háborútól. Moszkvában is azt hiszik, hogy most már kevesebb kilátás van arra, hogy Olaszország beavatkozik a háborúba. (Rador.)

Az esőzések miatt több pályatest megrongálódott

Bucurestiből jelentik: A CFR vasútigazgató-ságához érkezett jelentések szerint a nagy esőzések az ország különböző részeiben áradásokat okoztak. Így a Nagykaroly—zilahi vasútvonal egy része került víz alá egy kilométeres szakaszon. Hasonlóképpen a Bánffyhungad—braisorui vasútvonal a Hodista patak áradása következtében víz alá került és a braisorui híd meggyengült. A Dornesti—Seletin közötti vonalat Putnei és Straja között lezárták. Felcau és Straja között a síneket teljesen elöntötte a víz és ezen a vidéken az esőzést vihar is kísérte. Ugyancsak megrongálódott a pályatest Darmanesti és Parhauti között és az összeköttetés megszakadt.

A Havas ügynökség levelezője közli: Az amerikai lapok, amelyek a katonai helyzetet kommentálják, feltétlen bizalommal viseltetnek Weygand tábornok iránt és egyöntetűen úgy vélekednek, hogy fontos előkészületek folynak a helyzet megmentésére.

Pelot őrnagy a Herald Tribune című lapban hangsúlyozza az angol tábornokok, valamint Blanchard tábornok kiválóságát és teljes bizalommal várja a fejleményeket. A lapok annak szükségességét is hangsúlyozzák, hogy

az amerikaiaknak egy emberként kell Roosevelt elnök mögött felsorakozniok.

A Daily News azt írja, hogy fel kell hagyni az üres szavakkal és sürgősen fel kell fegyverkezni.

Newyorkból jelentik: Henry Ford egyik újságnyilatkozatában kijelentette, hogy üzemeiben hat hónapon belül naponta ezer repülőgépet tudnak előállítani, ha a szükség úgy kívánná. Ford megállapítása szerint ebben az esetben a repülőgépek előállításának ára a jelenleginél egynyolcadára kerülne.

A Német Távirati Iroda jelenti: Henry Ford kijelentette, hogy kételkedéssel nézi az Egyesült Államok fegyverkezési programját, mert egy

ilyen nagyarányú védekezési program mindenkor a háborúra vezet,

anából csak azoknak lesz hasznuk, akik a vérontást nyereségre használják fel. A tulajdonköpenni „ötödik oszlop” — mondotta Ford — a pénzügyi körökből kerül ki, amelyek háborúra uszítanak. Ford azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a háború nem tart sokáig és az Egyesült Államokat nem sodorják bele, azonban a hatalmas méretű fegyverkezést magával hozza a veszélyt is.

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

18—10 és este 10 óra után: 28—11

Cigányszerelem a bíróság előtt

A szerelem sötét verem

Igy mondja azt a nóta és bizony a szerelem nemcsak a legnagyobb öröme, hanem sok bajnak is lehet az okozója. Ebbe a sötét verembe esett bele Stanciu Dusan szép szál cigánylegény. Fényes fekete hajával, villogó fekete szemével és kacsiás kis bajuszával ügylatszik igazi férfiszépségnek számít a tízes cigány menyecskék és cigánylányok között. Az érte való vetélkedést bizonyára megszokhatta és ezért nem sokat nézte, hogy az általa kiválasztott leány milyen idős. Jelszava az volt, hogy minél fiatalabb, annál jobb és így történt azután, hogy tavaly egy tizenhárom éves cigánylányra esett a választása. A leány anyja azonban nem helyeselte választását és ezért feljelentést tett a legény ellen. Stanciu Dusan tegnap került a bíróság elé és a tárgyaláson így védekezett:

— Nem bántottam én meg kérem senkit. Megszerettük egymást és így történt. De különben is hajlandó vagyok feleségül venni a lányt...

Ez a beszéd már tetszett az öreg cigányasszonynak, aki erre sietve kijelentette, hogy ha már így áll a dolog, akkor szívesen megbocsát jövődö véjének és nem kéri a megbüntetését.

Amikor a bíróság a leány korát akarta megállapítani, kiderült, hogy az nem olyan egyszerű dolog. Az anyja azt állította, hogy a leány még nincs tizenéves.

— Nem igaz, már tizenhat vagyok... — vágta rá a lánya.

— Csak az anyja fiatalítja ezt a leányt, hogy nekem bajt okozzon — mondta a vádlott legény.

— Mikor és hol született a leány? — kérdezte az elnök az öreg cigányasszonytól, aki azonban nem tudott kielégítő választ adni.

— Ha az anyám nem tudja, honnan tudjam én — válaszolta a leány, amikor az elnök őt is megkérdezte.

A bíróság fáradozása végül mégis eredménnyel járt, mert az iratokból kiderült, hogy a leány még most sem töltötte be a tizenéves esztendőjét. Ez a körülmény döntő fontosságú volt és a bíróság a bizonyítékok alapján megállapította a cigánylegény bűnösségét. Stanciu Dusan három hónapot kapott.

A legény fellebbezést jelentett be és azután csendesen kivonult a folyosóra. A leány szeptemberig követte, de azután kiderült az arca, mert ura és parancsolója így vigasztalta:

— Nem baj, azért mégis feleségül veszek...

(—) Királyi köszönet. A múlt héten megalkult Temesvárott a Társadalomtudományi Intézet bányai köre. A közgyűlés Gfrosoreanu Cornel dr. elnök javaslatára hódoló táviratot intézett Carol király Őfelségéhez. Buhman Eugen, Őfelsége magánitkarságának igazgatója tegnap táviratilag értesítette Gfrosoreanu Cornel dr. elnököt, hogy Carol király Őfelsége köszönettel tudomásul vette a kifejezésre jutott hódolatot.

— ALBÁNIA KÉSZ OLASZORSZÁGÉRT HARCOLNI. Rómából jelentik: Verlacei, az albán kormány miniszterelnöke táviratot intézett Ciano grófhoz és közölte, hogy az albán nép készen áll arra, hogy egy emberként kövesse a királyt és császár rendeletét, hogy a fascista birodalom dicsőségéért harcoljon. Verlacei arra kérte Ciano grófot, hogy hozza tudomására a Pucenak az albán kormány magatartását.

— Nem emelik a gyufa árát. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közleménye szerint a gyufa árát nem emelik fel.

— Cáfolják a magyar-országi garancia-tárgyalások híreit. A Stefani ügynökség jelenti Budapestről: Mértékadó helyen kijelentették, hogy több külföldi lap azon híre, amely szerint bizonyos kérdésekben tárgyalásokat folytatott Magyarország moszkvai követe Molotov külügyi népbiztossal, nem felelnek meg a valóságnak. A tárgyalások során nem került szóba az az ajánlat, hogy a Szovjet ismerje el vagy garantálja Magyarország határait.

— Júnus 1. és 8. között Strajer-hét. Bucurestiből jelentik: Őfelsége II. Carol király legmagasabb kívánságára a június 8-iki ünnepek elmaradnak és ezzel kapcsolatban a Straja Tarii a nemzetnevelésügyi minisztériummal való együttes elhatározásával a június 1-től 8-ig tartó Strajerhét programját a következőkben állapította meg: Júnus 1. és 5. között az iskolai év bezáró munkálatai folynak majd és június 6-tól 9-ig terjedő idő a Straja Tarii rendelkezésére áll.

(—) Az erzsébetvárosi katolikus búcsú. Az erzsébetvárosi római katolikus egyházközség búcsúünnepélye vasárnap, június másodikán lesz. Mindazok az árusok, akik árúikkal, valamint szórakoztatási sátraikkal és felszereléseikkel a búcsún részt akarnak venni, beosztásuk végett minden este 7—9 óráig a Lahovary téren lévő egyházközségi irodában jelentkezhetnek.

— Új 1 leies pénzt bocsátanak ki. Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial közli, hogy a jelenleg forgalomban levő 1 leies ércpénzeket 1941 január 1-től kivonják a forgalomból és helyettük új, vöröses-aranyos színű ércpénzeket hoznak forgalomba. Az új ércpénz egyik oldalán a román korona, a másikon egy galamb iesz és az új pénzt rézből, cinkből és nikkelből fogják készíteni.

Száz év óta bevált

J. Pserhofer pilula

elhájasodás, székrekedés és egyéb emésztési zavarok ellen

Ügyeljen az eredeti csomagolásra!

(—) A kereskedelmi társaságok igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjainak arányos adója. A pénzügyigazgatóságához intézett leirata szerint a kereskedelmi társaságok igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai is kötelesek járandóságuk után az 1.68 százalékos arányos adót megfizetni. Adó alá esik ennek értelmében az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok minden remunerációja, illetménye, napi-dija, jutaléka. Ezt a proporcionális adót azok gazdasági és felügyelőbizottsági tagok is kötelesek megfizetni, akiket az állam, vagy valamely nyilvános közület küldött ki valamely kereskedelmi társasághoz.

NIPPON kerthelyiség és kert-bár

(ezelőtt LLOYD-kert) teljesen újjáépítve és berendezve, új vezetés alatt

szombaton este megnyílik

Fővárosi műsor! 2 elsőrangú zenekar. Schönberger Pál, a kiváló jazz-zongorista vezetésével. — Gratar-különlegesség.

(—) Kamarahangverseny. Csütörtökön, május 30-án este 9 órakor tartja a kamarazenetársaság II-ik ezidei hangversenyét a Kultúrpalota nagytermében, (volt Ferdinand szálló), mely iránt városzerte nagy érdeklődés mutatkozik. A hangverseny végleges műsora: Schubert örökszép B-dur zongorahármas, Händel brácsa szonáta, Cesar Franck nagyszabású zongoraötöse. E hangverseny keretében Humica-Secosan Sylvia koncerténekesnő, a zeneiskola tanárnője Grétry, Rossini opera áriáit, valamint Chopin és Bizet dalait fogja interpretálni. Közreműködők: Freund Leó (zongora), Suciú János (hegedű), Erdély Lajos dr. (hegedű), Brandeisz József (brácsa), Gorianz Doré (cselló). A jegyek 25—100 leies árban a színház pénztáránál, valamint a hangverseny estjén a Kultúrpalota hangversenytermének esti pénztáránál kapható.

Izletes házikoszt

kapható 50 leitől kezdve házon kívül a

Victoria étteremből

IV. Str. I. Bratianu 27.

A Thalia

bucsuhetének műsora

Csütörtök délután 5 órakor:

POZSONYI LAKODALOM
(Olcsó helyáradak.)

Csütörtök este 9 órakor:

TUL A NAGYKRIVÁNON

Péntek este 9 órakor:

HAZUDIK A MUZSIKASZÓ

Szombat délután 5 órakor:

HANDABANDA

(Olcsó helyáradakkal.)

Szombat este 9 órakor:

LOVASPARADÉ

(operettmbebutató.)

Vasárnap délelőtt 11 órakor:

Dörmögő Dömötör

(Gyermekek előadás nagyon olcsó matiné-helyáradak.)

Vasárnap délután háromnegyed hét órakor:

TUL A NAGYKRIVÁNON

Vasárnap este negyed tíz órakor:

LOVASPARADÉ

(Az együttes bucsuelőadása.)

(—) Tizenkilenc éves fiatalember öngyilkossága. Kupcov Péter tizenkilenc éves fiatalember, aki az óteleki malomban mist napszamos dolgozott, a malom padlásán felakasztotta magát és meghalt. Tettét állítólag családi okok miatt követte el.

(—) Ácsmester holttestét fogták ki a Begából. Románszentmihály község határában a Begából kifogták egy férfi holttestét. Zsebében személyazonossági igazolványt találtak, amely szerint a halott Mecher János erzsébetvárosi ácsmesterrel azonos. A vízbe fulladt férfi személyazonosságának pontos megállapítására megindult a vizsgálat.

(—) Orvosi hír. Dr. Simonsitz G. nőgyógyász, szülész hazaérkezett és újból rendel délelőtt 9—11, délután 3—5-ig Timisoara I., Str. Alba Iulia 5. Telefon: 11—44.

SCALA mozi

Ma nagy premier

Balalaica

MASSEY ILONA

a főszerepben. — Gyönyörű operettsláger, telve zenével, tánccal és énekkel. Film, melyet mindenkinek meg kell néznie!

Népszerű magyar tanfériu halála

Egy derék és faját a rajongásig szerető magyar tanfériut szőlített el Isten akarata az élők sorából. Gátalján hatvan esztendő korában váratlanul meghalt Stifter Béla nyugalmazott elemi iskolai igazgató-tanító, a gátaljai római katolikus egyházközség kántora. Stifter Béla több mint harminc év előtt Somogy megyéből került a Bánságba. Előbb Gizellafalván tanított, majd Magyarszentmartonba került, ahol igazgató-tanító volt. Kiváló oktató volt, akit tanítványai mindenkor a rajongásig szerettek és a tőle kapott tanítással az életben kitűnően megállották a helyüket. Azonban tanítója volt az egész falunak, amennyiben elméletileg és gyakorlatilag gazdasági ismereteket oktatva a gazdákat. Gazdakört és szövetkezetet alapított és ismeret-terjesztő előadásokat rendezett. Tavaly történt nyugdíjazása után Gátalja római katolikus egyházközsége kántornak választotta meg. Mindössze nyolc hónapig működött új helyén, de máris megszerezte az egész község becsületét és szeretetét. Stifter Béla régóta szenvedett szívbajban, amely most megölte. Halálát gyászolja özvegye, három fia, két menyee és nagy rokonság. Temetése, amelyen az egyházi szertartást Rigó Sándor főesperes végezte Pintér András móriföldi, Misenkó József nagyszámi plébánosok és Boldis káplán segédletével, általános részvét mellett folyt le. Magyarszentmartonból és a szomszédos falvakból is sokan kísérték utolsó útjára Stifter Bélát. A nyitott sírnál Misenkó József nagyszámi plébános mondott megleghangu búcsuztatót, amelyben kiemelte az oktatásban és a társadalmi életben szerzett érdemeit, törhetetlen ragaszkodását hitéhez és fajához.

— **KÜLFÖLDI NEM KÖZELÍTHETI MEG A ROMÁN PETRÓLEUMVIDÉKET.** Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi és belügyminiszterek határozata értelmében május 29-től kezdve egyetlen külföldi sem közelítheti meg a petróleumvidéket semmiféle közlekedési eszközzel még akkor sem, ha tartózkodási engedélye foglalkozás üzésére vonatkozik. Ettől az időponttól kezdve megszűnt minden engedély érvénye, amellyel a külföldiek rendelkeztek a petróleumvidékeken való közlekedéssel kapcsolatban. Megszűnt ezzel egyidejűleg a petróleumvidékeken tartózkodó magánosok számára engedélyezett fegyvertartási jog is. Kivételt csak a petróleumvállalatok őrszemélyzete képez.

— **A volt belga légügyi miniszter két fia elesett.** Párisból jelentik: Denain tábornok, volt belga légügyi miniszter két fia elesett a fronton.

— **Bucuresti külvárosait előtötte a víz.** Bucurestiből jelentik: Kedden Bucurestiben hatalmas esőzés volt és annak során főleg a külvárosokban a házakba behatolt a víz. A nagy esők jelentős károkat okoztak Tutova és Dâmbovita megyékben, valamint Ploestiben is.

— **Leégett egy jugoszláv nagy textilgyár.** Obecséről jelentik: A Mercsi féle szövőgyárban hatalmas tűzvész pusztított. A tűzoltóknak csak a gépházat és egy régi épületet sikerült megmenteni, míg az új épület és a nagy raktárak elpusztultak. A lángok martaléka lett 175 szövőszék, 20 önműködő szövőgép és több más segédgép, valamint a raktárakban felhalmozott körülbelül 2 millió dinár értékű készanyag. Hozzávetőleges becslés szerint a tűzvész 4 millió dinár kárt okozott.

— **Halálra ítélték három rablót Magyarországon.** Ungvárról jelentik: Márkus Tamás rablóbandája, amelynek tagja volt Vizickani György és Picur Mihály, a téli hónapokban állandóan rettegésben tartotta a mármaros lakosságot. A csendőrség május 3-án kézrekerítette a banditákat, akiket a huszti törvényszék rögtönítélő ötös tanácsa vont felelősségre. Az ügyészség mindhárom vádlottat, három rendbeli szándékos emberölés kísérlete és hatósági közeg elleni fegyveres szembeszállás vádját emelte. A bíróság Márkus Tamás 32 éves, Vizickani György 23 éves és Picur Mihály 25 éves vádlottat kötel általi halálra ítélte. A huszti hóhért Ungvárra is rendelték, de később az ítéletvégrehajtó elutazott, miután az ítéletet megkegyelmezés céljából felterjesztették az igazságtügyi miniszterhez.

— **Taalmányi célból Romániában lévő tartózkodási engedélye.** Bucurestiből jelentik: A közigazgatási hatóságok a közönség tudomására hozzák, hogy a tanulmányi utlevéllel rendelkezők, valamint azok, akik tanulmányi célokból tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, hogy a meghosszabbítás iránti kérvényeket kizárólag a rendőrigazgatóságok adhatják be, mert csak ez a hatóság kérheti a nemzetnevelésügyi minisztérium vizumát. A nemzetnevelésügyi minisztériumhoz küldött kérvényeket nem veszik figyelembe.

(—) **A statisztikai testület közgyűlése.** Az egész ország statisztikusai összegyűltek Bucurestiben, ahol két napi közgyűlést tartottak, amelyen a modern statisztikával kapcsolatos mindennemű szakkérdést megvitatottak. A közgyűlésen, amelyen Manuila Sabin dr. az állami statisztikai intézet igazgatója, elnökölt, Temesvárról Biraescu Traian, a városi statisztikai hivatal vezetője vett részt. A közgyűlésen megéjtett tisztújítás során Biraescu Traiant a statisztikai testület igazgatóságának tagjává választották.

(—) **A megyei prefektus felhívása a rekvirálások ügyében.** Popovici Virgil ezredes-prefektus felhívást intéz a falvak lakosságához, hogy a hivatalos közegek által rekvirált tárgyakat ne tartsák vissza, hanem szolgáltatassák be azokat az illetékes átvétőknek. Aki ezt nem cselekszi, a törvényben megszabott megtorlásnak teszi ki magát.

— **Sulyos vasúti szerencsétlenség.** Barladból jelentik: A város közelében két vonat összeütközött. Több vagon kisiklott, tizen megsébesültek. Két sebesült állapota sulyos.

(—) **A városi vízvezeték munkásainak bérmozgalma.** Megemlékeztünk róla, hogy a városi vízvezeték munkásai bérjavítást, illetve új kollektív szerződés megkötését kérték. Minthogy a tárgyalások, amelyek a munkások céhének közvetítésével folytak, nem vezettek eredményre, az ügy a semmitörvényszékhez, mint legfelsőbb döntőbíróhoz került. A döntőbírói tárgyalást június 22-én tartják meg Bucurestiben.

Sürgősen eladó:

egy 500 voltos Solux lámpa, egy ultra-violettes készülék, egy komplett Unit, egy olajpumpás fogászati szék és egy cauter. Cim a kiadóban.

(—) **Megdicsért tanítónő.** A nemzetnevelésügyi miniszter meleg leiratban dicséretét és elismerését fejezte ki Cloasa Elena tanítónőnek, aki a temesvári ötös számú állami elemi iskolánál működik. A miniszteri leirat kiemeli, hogy a megdicsért tanítónő az iskola új osztályainak és kintinjának megszerzésével nagy érdemeket szerzett.

— **Társadalmi gomba: a rémhírterjesztő.** Bucurestiből írják: A sulyos idők kitermelnek magukból egy bizonyos fajta társadalmi gombafajt, amely fél és akkor is lelkiismeretlen, ha nem is fenyeget veszély, hanem minden erkölcsi gátlás és széperék nélkül van. Ez a társadalmi gomba a rémhírterjesztő. Kétségtelen, hogy a komoly emberek tekintetbe nem veszik az ilyen egyének által terjesztett híreket, de vannak olyanok, akik gyengébb ellenálló képességgel és idegzetel bírnak és a pánik ezeknél ragadós. Szükség volt a kormány intézkedésére, hogy megakadályozza az ilyen lelkiismeretlen egyének tevékenységét. Ghelmegeanu Mihail belügyminiszter-világos szavakkal mutatta ki, hogy mi vár ezekre a veszélyes és esztelen sportot űző egyénekre. A most folyó háború, amelyben Románia a szigorú semlegeség álláspontjára helyezkedett, nem labdarugó mérkőzés, melyen sportszerűen s türelmetlenül lehet viselkedni. Mindenki, mielőtt kinyitná a száját, gondolja meg, mit mond, mert nemcsak testvérek s barátok veszik körül az embert.

(—) **Fruncea.** Az Ivan Nicolae kartársunk szerkesztésében hét esztendő óta megjelenő Fruncea című szépirodalmi, társadalmi és kulturális folyóiratnak most jelent meg legújabb száma. Az új szám verseket és prózai cikkeket közöl a legjobb bánági szerzőktől.

Három letartóztatás a kegyetlen rablógyilkosság ügyében

Beszámoltunk a Temesújfalui községben történt kegyetlen rablógyilkosságról, amelynek áldozata Wastel Henrik, nyolcvanhárom éves gazdálkodó volt. A rablótámadás éjszaka történt. A rabló az ablakon keresztül ugrott be a szobába, amelyben az öreg gazda és felesége aludt. Wastel felriadt a zajra, de már nem tudott segítségért kiáltani, mert a rabló leütötte, rongyot tömött a szájába és késsel többször a halántékába szúrt. Azután a gazda feleségét is megkötözte, betömte a száját, majd feldulva a lakást, magához vette a szekrényben talált száznegyvenezer leit és elmenekült. Az idős asszonyt a szomszédok szabadították meg kötelékétől. A gazda akkor már halott volt. A csendőrség megindította a nyomozást és ennek során három egyént őrizetbe vett. Ezek között van Wastel Henrik volt szolgálója is, akit a gazda nemrég elbocsátott szolgálatából. A csendőrség tovább folytatja a nyomozást.

2-3

ARTIN

dragée
biatosan hat

A löweni könyvtár pusztulása

Belgiumban szörnyű pusztulásokat okozott a nyugati háború. A harctéri jelentéseken túl csak halvány képet kapunk a háború területén levő műemlékek, múzeumok és kulturális intézmények pusztulásáról. Löwenben például, amely város a világháborúban a franktirőr harcok alatt sokat szenvedett, ismét sulyosan megsínylette a háborút. A híres löweni egyetem a bombázások következtében nagyon megrongálódott és az 1918-ban újjáépített híres löweni könyvtár most a lángok martaléka lett. A könyvtárban legnagyobb részt amerikai adományokból származó 700 ezer kötet elégett.

— **Maiszkit szófiai orosz követé nevezik ki.** Belgrádból jelentik: A Politika című lap arról értesült, hogy Lawrentien szófiai szovjet követ más megbízatást kap. Helyét Maiszki londoni szovjet nagykövet foglalja el.

— **Zavarások a panamai elnökválasztáson.** Newyorkból jelentik: A panamai elnökválasztással kapcsolatban igen komoly zavarok keletkeztek a szembenálló pártok agitációja következtében. Azt a hidat, amely a csatornát összeköti az Egyesült Államok rendkívül fontos katonai támaszpontjaival, szétrombolták. Több rendőrt megöltek.

(—) **Banati Futár.** Orich Viktornek Banati Futár című riportlapjának most jelent meg a legújabb száma. Érdekesebb cikkei a következők: Történelmi napok, Jegyzetek a nemzetközi vásárról, Régi temesváriak idegenben stb. A Banati Futár számoneként hat leírt az újságibódékban kapható.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Markó Anna született Juhász ötvennyolc éves, Kinzmann József negyven éves kereskedő, Ludwig Ernő huszonnégy éves, Berger Adolf nyolcvanhét éves, Keresztury Erzsébet született Kuthy huszonzhat éves.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Popescu Doina Ofelia, Kószó Ilona, Kemény Gábor István, Heinzmann Margit Hildegard, Bumbescu Silviu Traian Cernel.

CORSO mozi

Ma szenzációs premier

A függöny legördül

Főszereplők: Annelise Uhlir, Hilde Sessak, Rolf Moebius, H. Brausewetter. Rendezte: Georg Jacoby. Zene: Franz Grothe. — A Paramount hirdadó legújabb háborús felvételei.

A rádiós

Fejem szédül, agyam dermed:
Isten rádióval vert meg.
Azt sem tudom, hova tegyem
állók, mint számár a hegyen.

Nem élhetek hírek nélkül?
szegény agyam beleszédül.
Csavargatom jobbra balra,
ez a játék nem megy babra.

Mert mit hallok (fülem tátom)
azt a másik állomáson
megcáfolják, mint a csoda,
Isten tegye akárhova.

Nem igaz, mit mond a Reuter
a Déenbéről kertel
Berlín mondja: győz a tankom,
London németet fog tarkón.

Inog nyugaton a sámli
ezt hirdeti a Stefani,
Churchill mondja: pénzt egy káddal
s győzni fogok a blokáddal.

Ujjam véresre nyomkodom
a kis rádió-gombokon.
Ráz a hideg, süt a meleg,
előnt ez a hír-egyveleg.

Reggel kínzottan ébredek
számban rádió émeleg,
hullámhossz önti el lépem
majd röviden, majd középen

Esküszöm egy szép reggelen
egész rádióm lenyelem
s felakasztom délutánra
magamat egy antennára...

Mozi

MŰSOR

MOZIK MŰSORA:

Csütörtök, május 30-án.

APOLLÓ: Utazás Tilsitbe (német film).

CAPITOL: A tizenhárom álarcos titka II. rész (angol film.)

CORSO: A függöny legördül (német film).

SCALA: Balalajka (angol film).

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Május 30-án, csütörtökön a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Sft. Ioan uccában levő Irgalmasok gyógyszer-tára.

Gyárvárosban a Dacilor ucca 10 szám alatt levő Kovács dr. gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Ciprian Porumbescu uccában levő Sarga gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu uccában levő Diana gyógyszer-tár.

A NAGY ÚR

Irta: Ifjabb KUBAN ENDRE.

A Cserey-kúria asszonya hosszú, hegyes luddal lótt levelét befejezte. Nagyon sóhajtott és gondolkodva nézett át a másik szobába, ahol leánya, Helén mitsém sejtve, a szerelmesei boldog és mégis nyugtalan álmát aludta.

Piros peccsétviasz került elő. A kandalló melegénél kezdett olvadozni a kemény massa. A fehér újjról előkerült a nehéz aranycimergyűrű és néhány perc múlva a levélítkot féltve őrző piros kis cimerek ott ragyogtak a fehér boríték négy sarkán.

Csereyné a hajdúkat hívta és átadta neki a levelet. Férjének küldte és abban aggódva számolt be arról, hogy itt a kincses Kolozsvár városában az egyik téli estén majdnem szerencsétlenség történt. A hintóban utaztak, amikor a négy szürke jobbágy-szekértől megvadult és Helénát kivetette az úttestre. A leánynak nem is történt akkor semmi baja. A szerencsétlenség csak ezután történt. A Teleki-palota mellől magas, szélesvállú, parancsoló tekintetű fiatalember ugrott elő és kapta fel a leányt két izmos karjába. A férfi Wesselényi Miklós báró, Wesselényi Farkasnak unokaöccse volt.

A két fiatal megtetszett egymásnak és Wesselényi Miklós ettől a perctől fogva állandóan a nyomukban van. Az öreg mihaszna Wesselényi Farkas nagy rokonsága segítségével állandóan összehozza őket. Heléna — írja továbbá a levélben férjének a szerető hitves — tizenhét éves szívének minden melegével Miklósért rajong. Wesselényi jóindulatú férfi, gazdag és Erdély legelőkelőbb familiájához tartozik. Nagy baj azonban, hogy igen indulatos vérű. Amilyen elbűvölően kedves és rokonszenves tud lenni, annyira az ellentéte, ha megharagszik. Piros vértódl a fejébe és akkor durva és hirtelen haragjában nem kiméli sem Istent, sem embert. Nem a mi

Hét regénye jelent meg eddig egy nyolcadikos gimnázistának Halász Péter 17 éves író buzgón készül az érettségire

Az ifjú író, akivel őszinte beszélgetést folytattunk: Halász Péter. Foglalkozására nézve gimnáziumi tanuló. Tizenhét éves.

Eddig 7 regénye jelent meg.

Napilapoknak, folyóiratoknak állandó cikkírója s most kötötték le két újabb regényét. Vagyis: művei nem a „szerző kiadásában” jelennek meg, komoly könyvkiadóvállalat adja ki azokat, még pedig azért, mert — üzlet!... Művei ugyanis rövid idő alatt nagy népszerűséget értek el és kiadója szerint ma ő írja az „ifjú írógeneráció” tagjai közül az egyik legkeresettebb regényt.

AZ IFJÚSÁG IR A FELNŐTTEKNEK

Hogyan gondolkodik ma egy 17 éves író, aki a „felnőtteknek” ír tetszetős regényeket?... Erre így válaszol Halász Péter gimnáziumi tanuló:

— Nézetem az a „felnőttek világáról” — jegyzi meg mosolyogva, — hogy agyonkomplikálnak mindent, talán jobb volna természetesebb, őszintébb életet élni — nem?...

Tizenhárom éves voltam, amikor első novel-lám megjelent egy komoly folyóiratban,

de regényeket azért kezdtem írni, mert — első-sorban is — kellett, nálam ösztönös kényszer az írás, másodsorban pedig azért, hogy megcáfoljam azt a ferde álláspontot, mintha a mai ifjúság léha, azaz korszerűbb: modern volna. A mai ifjúság ismeri az életet. Gondolkodik, érez és ugyanolyan küzdelmes életet él, mint a felnőttek... Tehát gondoltam: Nekünk írnak a felnőttek diákregegyeket? Majd ír maga az ifjúság, én, hogy hogyan látjuk az életet!

Nos, nézzük az ifjúságot: milyen regényt ír?!

Egyik regényében a főhősnőről így ír: „Tessék mondani, mi ez a különös varázs, ami ezekben a tizenhétévesekből árad? Mert nekem sejtelmem sincs róla. Az ember gyanútlanul megy az útján, egyszer csak elmegy mellette egy ilyen ifjú leány és

úgy érzi, hogy valami megütötte a szívét.

És a legborzasztóbb és a legbájosabb az ezekben a kis fiatal palántákban, hogy nincsenek tisztában a saját hatásukkal.

Szerénykedve szól, mikor ezt a részt felolvastam:

— Kérem, átmeneti idő az élet... Ezért is ma az emberek a lényegét keresik az irodalomban. Iskolatársaimtól ugyan

kapok néha kisebb túsúrát: kolportázs-regényt írok,

de nézetem az, hogy nem megvetendő műfaj. Századunk iramában, Hitler-, Churchill-rádió-beszédek közben, nincs türelmük az embereknek „nehéz fajsúlyú” könyvekbe elmélyedni. Ezért is, szerintem

csak a humoros regényeknek van jövőjük.

Én úgy írom meg az életet, ahogy látom. A regényeimben szereplő hölgyeket és urakat is, mind az életből vettem, élnek. Csak nevéket írom másként... Sajnos, sokszor akkor jut eszembe egy ötlet, amikor az iskolába kell menni. Ott aztán rögtön eszembe juttatják, hogy diák vagyok...

FIZIKÁBÓL ÉS SZERELEMBŐL: NÉGYES

— Tanárai hogyan fogadták írói ténykedéseit?

— Hát... Nem történelmi eseményként. Komoly, kiváló urak, akik nem kifogásolják, ha valaki regényt ír. Bár egyszer egy fizikaórán volt részem „szigorúbb” dorgálásban is. Akkor jelent meg „Fizikából, szerelemből 4-es” című regényem. Nem tudtam a leckét és tanárom így szólt: — Na, úgy látom, író úr, ma valóban „Fizikából, szerelemből 4-es”!

— Szüleim természetesen roppant büszkék rám!... Jólesik, hogy már nem kerülök nekik pénzükbe. Amit rámköltenek, megkeresem... Mondhatom, egész szépen lehet keresni irodalommal — mondja a 17. életévéhez méltó, komoly meggyőződéssel s mint értesülünk kiadójától: így is van.

— Kedvenc író-kollégái?

— Vaszary Gábor, Molnár Ferenc...

— Vágy?

— Hát... minden álmom az, hogy egyszer édesanyámmal és édesapámmal beüljek egy mozi nézőterére, amikor a vásznon ez jelenik meg: „Irta Halász Péter”.

— Szerelem?

— A nyilvánosság számára az érettségi küszöbén nem lehet ilyesméről nyilatkozni — hangzik a diplomatikus válasz.

— Cigaretta? — kérdezzük az interjú izgalmai után.

Reflexmozdulat a cigaretta felé, amit kísér egy tekintet, hogy „nem látja-e valaki”. De hirtelen a felnőttek fölényével szól:

— Ó, hogyne! Azaz: mint diák: nem. De mint író: igen!

anygalkánknak való, aki a szebeni zárdában sohasem hallott hangos szót, vagy zsörtölődést. Wesselényi botránjai közismertek, hiszen az egész főúri társadalom suttogott botránjáról, amikor kapitány korában Galiciában egyszer megmérgeződött az ottani főispánra, aki a fáma szerint valamikor borbély-köpiülő mester volt. Wesselényi haragjában négy markos huszárával a lakására cipeltette a főispánt és kivont kardjával kényszerítette a nagy urat, aki mellékesen Mária Terézia királynő kegyence volt, hogy hirtelenjében bodorítsa ki szépen a hajfűrtjeit. Lett is ebből azután olyan botrán, hogy csak úgy zengett tőle a két ország és a Burg valamennyi terme.

Wesselényi akkor szerencsésen megúszta a bravurt. Örülhetett, hogy csak kapitányi rangját vesztette el és nem ismerkedett meg sem Kuffsteinnal, sem pedig más börtönnel.

— Ilyen ember nem való ami Helénkánknak és kérlek gyere Kolozsvárra. Ne kiméli a lovakat, sietve jöjjél, nehogy késő legyen és idejében megmondhasd Wesselényinek, hogy bármennyire is megtisztelve érezzük magunkat, a mi leányunk nem való a zsidói kastélyba — fejezte be még egyszer a sorait.

A hajdú elvágatott a levéllel és minden maradt a régi. Tavaszba hajló téli napon ment el a levél és Cserey tekintetes úrnak bizony egyéb gondja is volt, mint Kolozsvárra sietni. Éppen a tavaszi szántás ideje volt. A jobbágyokkal is temérdek gondja és baja van. Már Mária Terézia is sok bajt okozott a jobbágyokat gyámolító rendeletével, de most azután fia, a kalapos király betetétzte a bajt. Kiáltványaival és rendeleteivel beléndeket ültetett a földikbe és a hajdúk bizony sokszor üres kézzel jöttek vissza a robotba várt paraszthelyett. Inkább a vármegyeházára nézne fel, ha ideje engedné, nem hogy Kolozsvárot szerelmes leánya ügyeivel törődjék. Azért van ott az asszony, hogy ő törődjön a leányával, meg aztán Wesselényi nagy tisztesség

volna a Cserey-családra nézve. Hogy indulatos! Hát azért férfi, meg aztán főúr is. Nem szabad vele ellenkezni és akkor azonnal szelid bárány. A férfi legyen indulatos és vad, az asszony megértő és szelid.

A két fiatal továbbra is naponta találkozott. Hol a Telekiéknél, máskor Bethlenéknél, vagy Kemény családjánál. Vasárnaponként a főúri templom előtt áll meg Wesselényi fogata és várja Helénát, amikor jön ki a templomból. Mert ez is nagy baj ám, hogy Wesselényi református, míg a Cserey család katolikus hitű. Most már át is üzent a váradi püspök, hogy nem nézne jó szemmel ezt a felemás hitű és vallású frigykötést.

Csereyné erre éjszaka legnagyobb titokban összezacsomagolta holmijukat és a kora reggeli órákban leánya minden sírása-rivása ellenére beültek az üvegesbatárba és hazaszöktek.

Wesselényi Miklós, amikor megtudta a madárnak a kalitkából való kiszöktetését, iszonyú haragra gerjedt. Első indulatában hátsólovára pattant és szélvész gyanánt elvágatott Kolozsvárról, hogy utóljára a szökevényeket. Jó szelleme azonban mégis megfordította lovának útját és Zsibóra vágatott. Tiszta hab és remegés volt az állat, amikor a kastély kapujában odavetette a hajdúnak a paripa gyep-lőjét.

Esténként sötétség és remegés borította be a zsidói kastélyt körülölelő rozzant, összezeszkábált, nyomorult parasztkökat. A földesúr, Miklós báró már hetek óta észnélküli tivornyát folytat és a kastélyból nősrás, jajveszékélés, csörömpölés, pisztoly-lövések hallatszanak. Fegyveres hajdúk állanak a kastély bejárata előtt és sem be, sem ki nem engednek senkit. Nyomorult teremtménye az Istennek a jobbágy, aki esténként imájában már nemcsak a mindennapi nyomorúságos kenyerét kéri, hanem azt is, hogy enyhüljön a nagyúr haragja.

(Folytatjuk)

Légi bombázók és csatahajók harca

Még mindig nem dőlt el a nagy probléma. — A norvégiai háború tanulságai

A nagy angol-francia hajóhadösszpontosítás a keleti Földközi-tengeren a háború kiterjesztésének újabb lehetőségeit hozta felszínre. A nemzetközi idegesség közeledik a tetőfokhoz, mert a norvégiai háború kitörése óta még a leg-higgadtabb szemlélő is hajlandó elhinni, hogy ma már minden lehetséges. A kezdeményezés, meglepetés és megelőzés óriási előnye olyan diadalt aratott, hogy a felelős kormányzatok aggódva lesik a tüneteket, amelyek valami új, csodás meglepetés előjelei lehetnek. A kölcsönös gyanakvás a védőintézkedést támadó előkészületek tekintheti és esetleg saját kárára igyekeznek a másikat megelőzni.

Ebben a beteges, ingerült idegállapotban is igyekezzünk hidegvérünket, nyugalmunkat megőrizni és keressük meg hűvös tárgyilagossággal a kórokozó csírákat.

Ezúttal egyetlenegy ilyen csírárt ragadunk ki, egy kérdéses gondolatot, amelyet azért mondhatunk kórokozónak, mert az a fél, amelyik a kérdésre adott helyes feletet nem találja el, halálos veszt zúdíthat fejére.

EZÉRT NEM KELL IDEGESKEDNI

A kérdés pedig a következő: igaz-e, hogy ma már a jól páncélozott nagy csatahajó elvesztette a tengerek fölötti uralmát, mert a légi bombázók zuhanó repüléssel leadott

egyetlen bombája a legnagyobb csatahajót is elsüllyesztheti?

Akik ezt állítják, az angol Warspite osztályba tartozó 30.600 tonnás angol csatahajó példájával bizonyítanak.

Ezzel a kérdéssel ma már az egész világ-sajtó foglalkozik. Évekkel ezelőtt, az abessziniai háború óta többször felvetették ezt a kérdést és olyannak ítélték meg, amelyre csak nagy légi és hajóhadak harcának tapasztalatai adhatják meg a cáfolatlan feleletet.

A most dúló háború, nevezetesen a norvégiai hadjárat szolgáltatott bizonyos tapasztalatokat, de véleményünk szerint véglegesen még nem oldotta meg a kérdést. Kiderült, hogy az erős légi had bizonyos mértékben kiegyenlítően hatott a hajóhadak nagy erőbeli különbségére és a valóságban megfélemlítette a jóval erősebb hajóhadat.

Ez az erkölcsi hatás nagyobb volt az anyagi eredményénél,

de az adott esetben célját elérte. A szövetségesek, nézetünk szerint, azért is veszítették el a játszmát Norvégiában, mert az angol hajóhadnak a Skagerrakba és a Kattegatba való első merész betörése után az elszenvedett veszteségektől megfélemlítve, nem merték minden kockázatot vállalásával a német utánszállítást hajóhadakkal tartósan megakadályozni s nem merték a kezdetben gyöngé német erőkkal megszállott jó norvég tengeri és légi kikötők elfoglalását az angol hajóhad áldozatos támogatásával megkísérelni.

A nagy eredményt a németek kitűnő légi haderejüknek is köszönhetik.

De más oldalról az is igaz, hogy a légi erő semmiesetre sem pótolhatja a tengeri hadat, sem tüzelő erejében, sem befogadó képességében, sem védekezésében, sem pedig abban, hogy szűkség esetén akár hónapokig is távol lehet kikötőtől.

EGYETLEN NAGY CSATAHAJÓ SÜLLYEDT CSAK EL

Ami pedig a sebezhetőséget illeti, az eddigi 8 hónapos háború után a Warspite az egyetlen csatahajó, amelyet légi bomba állítólag elsüllyesztett és az eddigi bombatalálatok csak rongálásokat okoztak. Az elsüllyesztést azért mondjuk feltételesnek, mert az angolok cáfolatot tettek közzé. De tegyük fel, hogy ez az angol csatahajó valóban elsüllyedt, akkor is meg kell vizsgálnunk ennek szerkezeti adatait.

A háború kitörésekor, német adatok szerint, az angoloknak 15 kész csatahajójuk volt. Ezek közül a fedélzetszánc — amelyik a bombák ellen véd — kettőnél 159 mm., hatnál 102 mm. és hétnél 76 mm. volt. Utóbbiak közé tartozik a Warspite is, amelyet 1913. november 26-án, tehát majdnem 27 év előtt bocsátottak vízre, tehát a legidősebb angol csatahajók egyike és a leggyöngébb fedélzetszáncal rendelkező. Az a bomba, amelyik a 76 mm-es száncot áttör-

te, a 102 mm-eset valószínűleg csak megromgálta volna. De még ha

egy légi bomba át is üti a fedélzetszáncot, a hajónak nem kell szükségképpen elsüllyednie,

ha nem talál olyan érzékeny részt, vagy nem hatol olyan mélyre, hogy a hajón újabb belső robbanást okozzon (lőszerraktár, olajtartályok, stb.)

Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a norvégiai háborúban az egyik félnek a döntő helyek közelében egyetlen jó légi-kikötője sem volt, légi erői tehát a tengeri harcban is csak igen korlátozott mértékben juthattak kibontakozásra. Már pedig régi igazság, hogy a repülőátmadásoknak leghatásosabb ellenszere a saját légi had kirelhetetlen hadbavetése.

MIT HOZHAT A JÖVŐ?

A jövőben mindkét fél mindent el fog követni, hogy egyfelől a zuhanó bombázással támadó bombáinak hatását emelje, másfelől a csatahajóit védő bombák találati valószínűségét és hatását csökkentse.

A közeljövőben a támadó meglevő készleteiből valószínűleg a legnagyobb bombákat fogja elsősorban alkalmazni, a védő pedig igyekezni fog a múlt harcászati hibáit elkerülni. Vagyis a legértékesebb hajóegységeket állandóan anynyi légi vadászgéppel fogja kísértetni, hogy a támadó munkáját minél jobban megzavarhassa. Az a benyomásunk, hogy

az angol hajók védelmi tüzelésének begyakorlásánál is mulasztások történtek.

A későbbi jövőre nézve pedig a hajók és a légi bombák szerkezete terén is fokozottabban indul meg a gyártási verseny.

A meglevő hajóknál is elképzelhetők olyan szerkezetek, amelyek a bombát már a fedélzet fölött robbanásra indíthatják. Az építés alatt levő, vagy közelebb megépítendő hajóknál a fe-

SZÉPSÉGE ÉRDEKÉBEN

használja naponta a Richard Hudnut cég kiváló minősége által világhírű készítményeit.

PUDER, KRÉM, ARCROUGE, AJAKROUGE

RICHARD HUDNUT

Szépségápolás

PARIS-NEW-YORK

délpáncél is bizonyára erősebb lesz az eddigiéknél. (Az angoloknak kilenc 40.000 tonna körüli hajója van gyártás alatt, illetve a gyártás küszöbén.)

A mondottakat összegezve, a légi haderő működése határozottan lényegesen csökkentette a hatalmas tengeri hadak mindenhatóságát.

Dr. Tombor Jenő

SPORTESEMÉNYEK

A beérkezett válaszok alapján a legtöbb sportvezető a 14 csapatos nemzeti bajnokság mellett foglalt állást

A szövetség körülbelül másfél hónappal ezelőtt kérdőívet juttatott el az ország különböző központjaiban működő sportvezetőkhez, amelyben véleményüket kérte a nemzeti bajnokság A. és B. osztályának jövőbeni összetételére vonatkozóan. A szétküldött negyven kérdőív közül eddig huszonhatan válaszoltak és a beérkezett válaszok szerint tizenegyen a 14, hatan 16, nyolcan 12 és egy 10 csapatos nemzeti bajnokságot ajánlottak. Az utóbbi azt is megjegyezte, hogy a tíz csapat közül az utolsó

öt helyezett minden további nélkül essék ki a bajnokságból.

A Román Kupára vonatkozóan a beérkezett válaszok egyöntetűen megállapítják, hogy a kupamérkőzéseket teljesen újjá kell szervezni. A játékosok hivatalból való átigazolását pedig bizonyos időre fel kell függeszteni. Ez alól csak azok az átigazolások tesznek kivételt, amelyeket az egyesületek egymás közötti megegyezés alapján eszközölnek.

Sporthírek mindentől

A Ripensia nem egyezik bele a közös rendezésbe. A Ripensia vasárnap Bucurestiben szerepelt, ahol a Venus lesz az ellenfele. Ugyancsak ezen a napon játsza le a fővárosban a Juventus bajnoki mérkőzését a Carpat FC ellen. A bucarestii egyesületek vezetőségei megegyeztek, hogy a mérkőzéseket közösen rendezik meg a Venus pályán. A tervet azonban keresztül húzta a Ripensia vezetősége, amely arról értesítette a Venus vezetőségét, hogy nem megy bele a közös rendezésbe. Ez érthető is, hiszen egy Venus-Ripensia mérkőzés ma is igen érdekes sportműsor, amelynek nincsen szüksége pótműsorra is.

Az Ambrosiana vereséget szenvedett! Az olasz bajnokságban vasárnap az Ambrosiana vereséget szenvedett, ennek ellenére továbbra is ő vezet a bajnokságban.

A Slavia vezet a jugoszláv nemzeti bajnokságban. A jugoszláv nemzeti bajnokságban jelenleg a Slavia vezet 10 ponttal, míg a Beogradszky és a Gradjanszky 9, illetve 8 ponttal állanak a második és harmadik helyen.

A kertületi selejtezők sorsolása. A Nyugati Liga vezetősége kisorsolta a bajnoki selejtezőket, amelyeknek sorrendje a következő: június 2-9-ig: Craiova-Drubeta, Arad-Lugos, Resica-Zsombolya, Temesvár — Petrozsény. Június 16-23-ig: A négy csapat közül kikerülő két győztes, míg a döntőt június 30-tól július 7-ig rendezik meg. Az ifjúsági bajnoksapatok pedig a következő sorrendben játszanak: június 2-án: Arad-Lugos, Turnu Severin-Resita. Június 6-án a Turnu Severin-Resita győztese a petrozsényi ifjúsági bajnokkal, míg június 9-én ennek a mérkőzésnek a győztese az Arad-Lugos mérkőzés győztesével játsza le a döntőt.

Auer vezet a nemzeti bajnokság góllövő listáján. A nemzeti bajnokság góllövő listáján Auer Ricsi vezet 19 góllal. Bodola 16 gól, Popescu 14 gól, Zsizsik 13 gól, Marsteiner, Barátky, Sipos, Iordache 12 gól, Bogdan tíz gól.

Az Universitatea nemzetközi tornát rendez. Az Universitatea vezetősége arra kérte a szövetséget, hogy hátralevő mérkőzéseit sorsolják ki június 2, 6 és 9-re, mivel 15 és 16-án nemzetközi labdarugó tornát szándékozik rendezni.

Színház

Vasárnap este tartja a Thalia operettegyüttese bucsuelőadását

Vasárnap este a Lovasparádé című operettegyüttség előadásával vesz búcsút Temesvár színház kedvelő közönségétől a Thalia operettegyüttese. Mivel a búcsúhéten a műsor a bemutatásra és felújításra kerülő operettek miatt kissé zsúfolt, az egyes darabok csak egyszer, illetve kétszer szerepelhetnek a műsoron. Ezért tanácsos az utolsó előadásokra jegyekről elővételben gondoskodni. A változatos búcsúműsoron Farkas Imre: Túl a Nagykrivánon című operettje, Erdélyi Mihály: Hazudik a muzikászó című remek darabja és a Lovasparádé című nagyszerű operettegyüttség szerepelnek. A Pozsonyi lakodalom és a Handabanda olcsó helyárral kerülnek színre, csütörtökön, illetve szombaton délután öt órai kezdettel. A jó gyermekek részére is tart előadást a színház. Vasárnap délelőtt ugyanis rendkívül olcsó matiné helyárral megismétli a társulat a Dörmögő Dörmötör című, énekes, zenés gyermekoperett előadását. Vasárnap délután a Thalia előadásai délután háromnegyed hét és este nyolc óráig tartanak.

lia előadásai délután háromnegyed hét és este nyolc óráig tartanak.

A BÚCSÚHÉT MŰSORA:

Május 30. csütörtök délután 5 órakor: Pozsonyi lakodalom (Olcsó helyárral.)

Május 30. csütörtök este 9 órakor: Túl a Nagykrivánon (Farkas Imre operettje).

Május 31. péntek este 9 órakor: Hazudik a muzikászó.

Június 1. szombat délután 5 órakor: Handabanda (Olcsó helyárral.)

Június 1. szombat este 9 órakor: Lovasparádé. (Operettbemutató.)

Június 2. vasárnap délelőtt 11 órakor: Dörmögő Dörmötör (nagyon olcsó matiné helyárral.)

Június 2. vasárnap délután háromnegyed hét órakor: Túl a Nagykrivánon.

Június 2. vasárnap este egy negyed tíz órakor: Lovasparádé. (Az együttes búcsúelőadása).

KÖZGAZDASÁG

Be kell jelenteni a belföldi gyapjúkészleteket

Gyapjúelőző Hivatal osztja fel a mennyiséget a gyárak között, Megállapítják a gyapjú átvételi árát

A Hivatalos Lap május 27-i száma közli a nemzetgazdasági miniszternek ama rendeletét, amelyben elrendelték a gyapjúkészletek összeírását és intézkedések történtek a belföldi termelési gyapjú forgalmának korlátozására. A rendelet a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

A törvény hatálya alá tartozik minden belföldön termelt gyapjú, kivéve a tímárgyapjút (amit a bőrcserzés közben nyernek). Ez utóbbi továbbra is szabadon értékesíthető. Ugyancsak szabadforgalomban maradnak a turcana-gyapjúból az ötven kilogramnál kisebb készletek, amelyeket a parasztek egymásnak szabadon adhatnak el, saját szükségletük kielégítésére.

Azok a gyapjúkészletek, amelyek jelenleg szállítás alatt vannak tíz napon belül, a parasztek gyapjúkészletei pedig husz napon belül bejelentendők az illetékes primariákhoz. A primariák a bejelentett készleteket öt napon belül a nemzetgazdasági miniszternek kötelesek bejelenteni.

A gyapjút feldolgozó iparvállalatok a szükséges

Az olajgyárak engedély nélkül szerezhetnek be napraforgómagvakat. Április 22-én a nemzetgazdasági miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a gyárakba csak olyan napraforgómagok vihetők be, amelyekhez csatolva van a beszerzési engedély. Miután időközben a napraforgómag kivételét betiltották, a minisztérium hatálytalanította az említett rendeletet és a jövőben a pénzügyi ellenőrök csak arra szorítkoznak, hogy a gyárakba érkező mennyiségekről tíznaponként kimutatást küldjenek a nemzetgazdasági minisztériumba és ebben tüntessék fel a meglevő mennyiséget is.

Az illetékegyenértékadó elleni felelősség benyújtási helye. A semmitőszék egyesített tagozata a főügyész kezdeményezésére jogegységesítő döntvényt hozott abban a kérdésben, hogy az egyenértékadó elleni felelősséget lehet-e a pénzügyigazgatóságban is benyújtani, vagy pedig csak a törvényszékben? A bélyegtörvény 76. szakasza szerint, ha valamely jogi személy elmulasztja az egyenértékadó vallomásának benyújtását, úgy az adókövetés és a bírság megállapítása tárgyában a törvényszék a felelősségi hatóság. Miután a bírság a kivett adó felét képezi, a bírságmegállapítás csak járulékos természetű, a főkérdés az adó megállapításának felelősségével történő megtámadása. Már pedig az adókövetés elleni felelősség a pénzügyigazgatóságban adandó be, az illetékegyenértékadó tárgyában beadott felelősség — a semmitőszéknek a jogegység érdekében hozott határozata szerint helyesen adható be a pénzügyigazgatóságban, még akkor is, ha az a vallomások benyújtásának elmulasztásával járó kihágással is kapcsolatos.

Tizenegy millió hektár területet vetettek be. Bucurcsiból jelentik. A földművelésügyi minisztériumban kedden megtartott értekezleten Ionescu Sisesti miniszter bejelentette, hogy eddig 11 millió hektárnyi területet vetettek be.

gyapjúmennyiségeket a nemzetgazdasági minisztériumtól igénylik,

egyszerű nyilatkozat formájában. Ugy a bejelentések, mint a gyapjúigénylések, mentesek minden illeték alól.

A gyapjúárakat minden évben április 1-én állapítják meg az illető pénzügyi évről.

A gyapjútermést egy ecélra felállítandó szervezet fogja összegyűjteni és

a nemzetgazdasági minisztériumban működő bizottság szétosztani az egyes vállalatok között.

Ugyanitt állapítják meg azokat az árakat is, amelyek szerint a posztógyárak a gyapjút kaphatják.

Az ötven kilogramnál nagyobb gyapjúmennyiségek szállításához az illetékes adóhivatal engedélyre van szükség, amelyet a gyapjúbevásárlószervezet véleményezése alapján fognak kiadni.

A fenti rendelet május 27-én lépett életbe, az ezt megelőző gyapjúforgalmat érintő — összes rendelkezéseket e rendelet hatályon kívül helyezte.

Az Egyiptommal kötött gazdasági egyezmény. A Banca Nationala buletinje közli az Egyiptommal kötött gazdasági egyezmény lényeges pontjait. Eszerint Egyiptom a Románia által szállított árú értékének 70 százalékát árúban adja meg, a további 30 százalék a jegybank „Egyiptomi exportörök” című számlájára nyer befizetést. Árak mindkét részen az exportáló ország kikötőjében fob értendők. A román kormány nem korlátozza az Egyiptomba irányuló petróleumexportot, viszont az onnan kihozandó pamut sem eshetik szállítási akadály alá. A tranzitforgalom a két ország kikötőin át szabad. Az ócskavas és fémhulladék tekintetében Románia a legtöbb vámkedvezményt élvez.

A hivatalos devizaárfolyamok. A Pomán Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 47.40—48.85, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—582.08, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05, (felár nélkül) török líra 82.92—92.

A tiltott kártyajátékból származó jövedelem nem esik adó alá. Bucuresti előjárósága egy ingatlan bérjövödelmét 650 ezer leire vette fel és ezután róttá ki a városi adót, mert a helyiségben tiltott kártyajáték folyik. A bucarestii ítélőtábla kimondotta ez ügy kapcsán, hogy büntető cselekményből előálló jövedelem adóforrás nem lehet.

A hanafi gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: Búza 620, tengeri 520, zab 620, tökmag 1475, napraforgómag 850 lei. A piac csendes, üzletkötés alig van.

A biztosítási konvertálási törvény alkalmazása az életbiztosítás tőkésítésénél

1937 március 24-én törvény jelent meg, amely előírta, hogy valamennyi idegen valutában kötött biztosítást leire kell átértékelni. A törvény értelmében a biztosítottak a hivatalos lei-árfolyamon felül bizonyos árfolyam-többletre tarthattak igényt, a mennyiben a konvertálási törvény értelmében jártak el, még pedig a kifizetett díjak arányában. Ezzel kapcsolatosan érdekes elvi fontosságú pert tárgyalt a napokban a temesvári ítélőtábla. A felperes tízezer dolláros életbiztosítást kötött az egyik biztosítóintézetnél, a biztosítást azonban idővel tőkésítette és mintegy 570 ezer lei értékben a biztosítási kötvényt az intézettel visszavásároltatta, még pedig 1937 áprilisában, tehát kevéssel az átértékelési törvény életbeléptetése után. A biztosítási kötvény kifizetése után a fél további 153 ezer leit követelt a biztosító intézettől az átértékelési törvényben előírt valutakülönbözeti címen. A biztosító a követelés teljesítését megtagadta, azon a címen, hogy a leiatértékelési törvény tőkésített és kifizetett biztosításokra nem vonatkozik. A fél pert indított. A törvényszék azonban a keresetet elutasította, még pedig azzal a megokolással, hogy a felperes egy hónappal az átértékelési törvény életbeléptetése után a biztosításból igényelhető összeget felvette, már pedig a törvény csak azokra az esetekre vonatkozik, amikor a biztosítottnak az átértékelés ellenére tovább folytatták a biztosítási szerződés teljesítését. A törvényszék ítéletét a tábla is megerősítette, a Semmitőszék azonban hatályon kívül helyezte a döntést és utasította a temesvári táblát, hogy újból letárgyalás során állapítsa meg, hogy milyen összegre tarthat igényt a biztosított fél a konvertálási törvény valutakedvezménye címén. A tábla most foglalkozott újból a keresettel. A tárgyaláson egy felperes, mint a biztosító intézet az eredeti álláspontját hangoztatta. Mindössze annyit ismert el mégis a biztosító, hogy miután a törvény életbeléptetése a biztosítási összeg felvételéig egy hónap telt el és a törvénybiztosította valutakülönbözeti a kifizetett biztosítási díjak összegétől, illetve a biztosítás idejétől függ, a felperes legfeljebb háromezer leire tarthat igényt. A tábla az ítélet kihirdetését elhalasztotta.

Nyomdában levő hirdetés nem bélyegzése nem kihágás. Egy aradi cég reklám-cédulákat készítettett egy temesvári nyomdában. Az ellenőrzőközegek megállapították, hogy a még nyomdában levő 10 ezer db. reklám-cédula nincsen ellátva 10 banis repülőbélyeggel. A bélyegtörvény 13. szakaszának 2. paragrafusára és a repülőbélyegtörvény 7. szakasza szerint kihágási jegyzőkönyvet vettek fel, a melyet előbb a temesvári törvényszék, majd az ítélőtábla III. tagozata megsemmisített. A bírói döntvények szerint nincsen jogszabály arra, hogy az aviatikai bélyeg a reklám-cédulára a nyomás előtt alkalmazandó, tehát a bélyeg nem feltétlenül a nyomdai betűkkel kell megsemmisíteni, hanem az aláírással, cégbélyegzővel is megsemmisíthető. Magára pedig a hirdetés csak akkor látható el bélyeggel, ha az nyilvánosságra kerül, közszemlére tetetik ki.

A telefonkönyvben közölt hirdetés nem esik bélyegilleték alá. A pénzügyminisztérium egyik felügyelője jegyzőkönyvet vett fel a Luceafarul bucarestii nyomda ellen, mert az ezáltal készített telefon-társasági telefonkönyvben foglalt 772 hirdetés után az illetéket nem fizette le és ezért a minisztérium a nyomdatársaságot 5.404.000 lei bírságra kötelezte. A semmitőszék IV. tagozata a pénzügyminisztériumnak a felelősségi ítélet ellen beadott feljelentését elutasította és kimondta, hogy a bélyegtörvény vonatkozó 13. szakasza csak közszemlére kitért hirdetésekre vonatkozik és a telefonkönyv az időszaki laphoz hasonló, amelyben közölt hirdetés nem esik illeték alá. Így a nyomda mentesült a közzel öt és fél millió illeték és bírság alól.

Folyószámlahitel kamatai nem mindig irható le a házjövödelemből. Az egyenesadótörvény 67. szakasza szerint a házadó megállapításánál a bruttó-jövödelemből leirandó a jelzálogos kölcsön után fizetett kamat. Egy bánági fűrdővállalat adóügyével kapcsolatban a temesvári ítélőtábla I. tagozata foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy leírható-e az a kamat, amelyet a tulajdonos a változó folyószámlahitel után fizetett, ha az ilyen kölcsönkeret biztosítására az ingatlanra jelzálog kebelezetett be? Az ítélőtábla megállapítása szerint a folyószámlahitel csak úgy esik az adótörvény 67. szakasza alá, ha a kölcsön a ház vételére vagy építésére vétetett fel. Ez következik a központi pénzügyi bizottság 1923 évi 47 számú határozatából. Megjegyezzük, hogy az állandó összegű bankhitel, amely tehát nem képez csökkenő és növekvő összegű kölcsönt, nem folyószámlahitel, hanem tulajdonképpeni jelzálogos kölcsön és így ennek kamatai leirandók.

A TERMÉSZET ÉLETE

Ragadozó vagy rovar fogó növények

A létért való küzdelem a növények világában is éppen olyan rendszeres, mint az ember és az állatok életében. De amíg az emberek és az állatok életében ez a harc szembetűnően zajos is lehet, addig a növények életében csendben alig észrevehetően folyik le.

A növényvilág egyik másik fajánál igen érdekes jelenetei vannak ennek az ádáz küzdelemnek. Egyik a létfenntartásért akaratán kívül lesz gyilkossá, a másik növény élete pedig éppen úgy van berendezve, hogy gyilkolnia kell azért, hogy a fajta fenntartásához szükséges magvakat csak úgy tudja életképessé nevelni, ha fejlődése idején húsnemű tápanyagokkal is táplálkozhat. Vannak a növények között gyámoltalan élősködők is, amelyek másik növény társuk testébe furakodott gyökérzetük révén, attól a tápanyagot ellopják és a maguk részére felhasználják. Vannak olyanok is, amelyek önvédelméből gyilkolnak. De van sok olyan faj is, amely az élni és fennmaradni akarás vágya miatt okoz halált egy másik növény társának. T. olvasóim jól ismerik a kertészetekben is igen gyakori primulákat. Ez a szép korai virágunk is egy alattomos gyilkos, mert a szárán és levél fonákán fejlődő sertéi révén apró rovorkákat fogdos és azt fel is emészt. Nem különb a pettyezett papucs virág sem, mert ő kegyelme a termékenyítő szervét olyan ravasz csapda szerű szerkezettel vette körül, hogy abból ugyan a termékenyítő rovar élve ritkán kerül ki. A növény ezt a furfangos csalafintaságát azért alkalmazza, mert a megtermékenyülését így biztosabban elérheti, mivel a csapdába vergődő rovar a bibéjét biztosabban beporozza. A nagyvirágú kosbor is elég ravasz módot eszelt ki a megtermékenyülésének biztosításához. A termékenyítő rovar, egy csapó ajtóval ellátott nyílásán kell, hogy bemásszon a nektár tavauskához, közbe magára szedi a hímport és amidőn ki akar jönni, az útja a termékenyítő bibéken keresztül kell, hogy történjen, amikor is a növényt megtermékenyíti. Sck esetben, ha a rovar nehézkesebb, nem sikerül a kijutás, a csapó ajtócska elzárja a nektár kutat és a termékenyítő rovar sirjává válik. Legtöbb szikla növény rovar fogó is, mert az ő szűkös világában, ahol sokszor csak éppen, hogy a gyökereit egy kicsit befúrhatja a sziklába, képtelen volna másként megélni, csak úgy, ha rovarokból is táplálja magát. Aki ismeri az enyves szilenét, szurkos mécsvirágot, figyelje meg a két növény életét. A virág szarát hozó hajtásán közvetlen a virág háza alatt, egy ragadós szár-rész keletkezik, aminek hivatása az, hogy a virág szerkezetét megvédje egyes rágó rovarok feljutásától és a ragadós anyagba beragadt apró legyeket pedig a váladéka feloldja és a növény felemészt. De a fent elmondottaknál szembetűnőbb gaztettet követ el az ismert sugar növényű héja kút mácsonya. Amely növény levélzete a száron összeforrottan fejlődnek és egy kutacsakát alkotnak ezek a kutacsakák időközönként megtelnek vízzel, ami nem egyéb, mint a rovarok csapdája, mert az a rovar, amelyik a tavauskába bekerül, onnan ki nem juthat többé, mert vergődése közben, ahogy a növény érdes sertéihez ér, azok magukhoz vonják és felszívják. Hogy a növények élnek és éreznek, mi sem bizonyíthatja jobban, mint a harmatfű, ez az alacsony növényke az ő földön fekvő levelei révén is igen sok rovar fogdos össze, olyan formán, hogy a leveleit szegélyező piros serte szőrzete ragadós, fénylő váladékot izzad ki és ha valami kíváncsi rovar lakmározás végett rá repül, a serték, mint a pólip csápjai körül fogják és a rovar felemésztik. Van egy ismert kis vízi növény az aldravandra füve, a mely növény melegebb vízi tavakban tenyészik, két átellenes levélkéje van, néhány szál gyökérkével a víz színe alatt. A levelek a víz színén állnak szét nyitva, melyeket néha a szél fel-fel lobbant. Ennek az időközönkénti mozgásnak két célja van, mégpedig, hogy a növény a víz színén ide-oda vitorlázhasson és hogy a rovar jobban észrevehesse. Ha a leveleire kisebb rovar szál, a levélkék összecukódnak, mint a könyv lapja és a rovart foglyul ejti, amit lassan felemészt. Ugyancsak vízben él a rence növény is, amelynek a levélzete a víz színe alatt mint a háló, sallangosan áll. A célja az, hogy az apró halacsakák és vízi rovarok abba felakadjanak, amiket a levelek behálózhatnak és felszívhatnak. Táplálékának egy részét a rovarok közül fogdossa össze a hízóka növény is az ő szürke húsos levelével és a homoki vagy hegyi sziléné is. Röviden ismertette a növények életét, látja a T. olvasó, hogy szeretet méheink ezer veszély közepette végzik áldásos munkájukat, még a növények részéről is. Megbecsülés és szeretet kísérje őket munkájukban.

Szemelvények a szerző „Képek a természet életéből” című kiadásra kerülő művéből.)

Bíró Pál

ÁLLAMI SORSJÁTÉK EGYESITVE A LOTERIA UNIUNII FUNDAȚIILOR CULTURALE REGALE HUZÁSI TERVEZET

22. CSOPORT 1940. JUNIUS 15. ÉS 18. SOROZATOK 22. CSOPORT

Barna SOROZAT Huzás: 1940. JUNIUS 15.

ALLAMI SORSJÁTÉK Nyeremények	TÖRZSSORSJEGYEK à Lei	(Osztandó Nyeremények) Összesen Lei
2	300.000	1.600.000
4	400.000	1.600.000
8	200.000	1.600.000
16	100.000	1.600.000
40	40.000	1.600.000
160	20.000	3.200.000
500	6.400	3.200.000
1000	3.200	3.200.000
4000	1.600	6.400.000
10000	800	8.000.000
		32.000.000

U. F. C. R. SORSJÁTÉK Nyeremények	MELLÉKSORSJEGYEK à Lei	(Osztatlan Nyeremények) Összesen Lei
12	100.000	1.200.000
200	5.000	1.000.000
4000	400	1.600.000
16000	200	3.200.000
		7.000.000

Lila SOROZAT Huzás: 1940. JUNIUS 18.

ALLAMI SORSJÁTÉK Nyeremények	TÖRZSSORSJEGYEK à Lei	(Osztandó Nyeremények) Összesen Lei
1	6.000.000	6.000.000
10	1.000.000	10.000.000
80	100.000	8.000.000
4000	2.000	8.000.000
		32.000.000

U. F. C. R. SORSJÁTÉK Nyeremények	MELLÉKSORSJEGYEK à Lei	(Osztatlan Nyeremények) Összesen Lei
10	200.000	2.000.000
180	10.000	1.800.000
800	2.000	1.600.000
4000	400	1.600.000
		7.000.000

A sorsjegy csak a rajta feltüntetett sorozatra érvényes

A nyeremények minden nemű adó levonás nélkül fizettetnek ki.

Egész sorsjegy ára . . . Lei 800
Negyed sorsjegy ára . . . Lei 200

Rádió

Osztörtök, május 30.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00: Időjárás, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Szórakoztató hanglemek. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A rádió szalónzenekara. 14.00: Rádió ujság. 14.20: A rádió szalónzenekara folytatja műsorát. 15.00: Rádióhírek, különféle közlemények. Rádió Románia. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Tudományos krónika. 19.16: Vonósnégyes. 19.43: Magyar nyelvű hírek. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 19.55: Előadás. 20.15: A Carmen énekkar hangversenye. 20.45: Rádió ujság. 21.05: Hanglemek. 22.15: Rádió ujság. 22.35: Bonis Iuliu hegedű. 23.00: Könnyű zene hanglemezzel. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8.00: Hírek, hanglemek. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13.00: Időjárásjelentés. 13.10: Rácz Béla cigányzenekara. Közben: 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: A rádió szalónzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatóknak. 17.45: Hírek. 18.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Néprajzi hanglemek. 18.40: Rubens, felolvasás. 19.10: Spanyol dalok és tánclemek. 19.45: Művészeti időszervi tanácsadó. 20.15: Hírek. 20.25: Melles Béla zenekara. Közben: 20.45: Helyszini séta a londoni kikötőben, hangfelvétel. 21.45: Édes május. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Sárközi Gyula cigányzenekara. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Szórakoztató zene. 1.05: Hírek.
Budapest II. 17.15: Szórakoztató hanglemek. 19.15: Angol nyelvoktatás. 19.45: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 21.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Hanglemek. 22.15: Előadás. 22.45: Időjárásjelentés

Szervezetünk ápolása, nem a betegség jele hanem elővigyázatosság!

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

A mindennapos Urodonal kezelés
méregtelenít, ujjaéleszt.

Megszabadítja a vért, az izom
és ideg-rostokat az összes salakoktól,
mérgektől és mikroszkopikus baci-
lusoktól. Szabályozza a vérnyomást
és a vérkeringést, jótéveszi a szer-
vezetben az élet által természet-
szerűen okozott elhasználódást.

URODONAL

megvéd az érlelmeszesedéstől,
amely az emberiség 70%-át
megtámadja.

Péntek, május 31.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00: Időjárás, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Szórakoztató hanglemek. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A rádió szalonzenekara. 14.00: Rádió ujság. 14.20: A rádió szalonzenekara folytatja műsorát. 15.00: Rádióhírek, különféle közlemények. Rádió Románia. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Műszaki posta. 19.16: Kamara zene hanglemezeiről. 19.50: Magyar nyelvű

hírek. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00: Előadás. 20.20: Hegedű és zongora kettős. 20.45: Rádió ujság. 21.00: Manon, Massenet dalművének közvetítése. A II. felv. után. 22.00: Rádió ujság, sport. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8.00: Hírek, hanglemek. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13.00: Időjárásjelentés. 13.10: Országos postászenekar. Közben 13.40: Hírek. 14.30: Időjelzés, időjárás

és vízállásjelentés. 14.30: Magyar Revü Tánczenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfélóra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Toll Árpád cigányzenekara. 18.45: Eszperantó nyelvű előadás. 19.15: A rádió szalonzenekara. Közben 19.45: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: Pannonhalma. 21.10: Eudapesti Hangverseny Zenekar. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Tánclemek. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Pertis Pali cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.50: Toll Árpád cigányzenekara. 19.15: Gyorsírótanfolyam. 21.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Szórakoztató hanglemek. 22.35: Időjárásjelentés.

Szombat, június 1.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00: Időjárás, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Szórakoztató hanglemek. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Xilofon számok. 13.50: Hanglemek. 14.00: Rádió ujság. 14.20: Hanglemek. 15.00: Az országőrök hete, előadás. Rádió Románia. 18.00: Országőrök órája. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Turisztikai kronika. 19.16: Nyugati egyházi zene hanglemezeiről. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.25: Stefanescu George énekel. 20.45: Rádió ujság. 21.05: A rádió postája. 21.20: A Luceafarul tánczenekar. 22.10: Rádió ujság, sport. 22.30: Könnyű és tánczene hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8.00: Hírek, hanglemek. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13.00: Időjárásjelentés. 13.10: Közvetítés Szegedről, Szegedi Ipari Vásár megnyitása. 13.40: Hírek. 13.55: Énekkari hangverseny. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés, hírek. 18.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Zsögön Lenke énekel. 18.45: Előadás. 19.15: Mursi Elek cigányzenekara muzsikál. 19.55: A magyar labdarúgók szövetségének előadása. 20.15: Hírek. 20.25: A Rádióélet vidám tarka estje. Közben 21.35: Angol nyelvű előadás. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: A rádió szalonzenekara. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Kacsari Pista cigányzenekara. 1.05: Hírek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Állást keres

Kezdő irodakísasszony, perfekt román—magyar—német gyorsírónő, gépírásban is perfekt, komoly vállalatnál állást keres. Megkereséseket „Becsület” jellegre a kiadóba kérek. 1010

„FEUERZAUBER 1938”

a jelenkor legszebb tűzpiros muskátij újdonsága, valamint az összes tavasz virágpalánta-fajok kaphatók

Agner Ferenc

kertészete

Timisoara III., Str. Porumbescu 28

Adas-vétel

Bélyeggyűjtemény értékes eladó, csak komoly vevők. Cím a kiadóban. 1028

Dióhálószoba igen szép kivitelben, teljesen új eladó. II., Str. S. Barnutiu 80. Földi asztalosnál, a 2-es villamos megállóhoz közel. 1030

Traktorokat, gőzgépeket, cséplőket, motorokat, hengerezékeket és herefejtőket azonnaira szállítok. Ing. Scheinert, Timisoara IV., Str. Bratianu 39 szám. 961

Dura elem I.-t 15! Super elem patent 15 lei. Cristal elem 14 lei. Rádióhallgatóknak engedmény. Veszék: használt kerékpárt, varrógépet és gyermekocsit „Motorica” Arad. 214

Hirdetmény és felhívás

Alapszabályaink értelmében a Timisoara V. kerületi róm. kat. temető 25 éves és ennél régebb sírjainak helye újból megváltandó.

Ennélfogva felhívjuk az ily sírokban eltemetettek hátramaradottjait, hogy a megfelelő sírhelyek árát a Timisoara V. kerületi róm. kat. plébánia hivatalban (Str. Closca Nr. 24) legkésőbb 1940. évi augusztus 31-ig lefizetni sziveskedjenek.

Az újból meg nem váltott sírok e határidő leteltével új temetkezésekre fognak felhasználni és a rajtuk levő sírkövek, keresztek stb. egyházközségünk javára nyilvános árverésen eladni.

A Timisoara V.-ik kerületi róm. kat. egyháztanács választmánya.

Lakas

A Temesvári Bank épületében modern 5 szobás lakás kiadó. Bővebbet a Temesvári Bank házközvetőségénél. 830

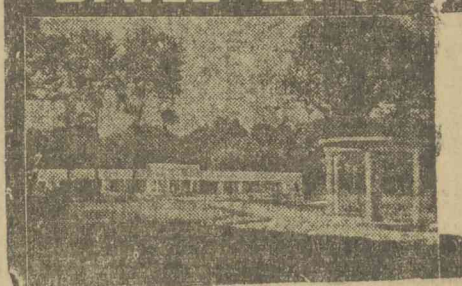
Uccai bútorozott szoba kapualatti bejárattal azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 1035

Kétszobás modern lakást keres idősebb házaspár (gyárigazgató) augusztus 1-re csak I., III., IV. kerületben. Ajánlatok „Tiszta, csendes, pontos fizető” jelleg alatt a kiadóba kértnek. 1032

Külfönjéle

Fehérnemű javítást, harisnya stopolást háznál és házon kívül, esetleg irodakarítást is vállalok. I., Str. Marasesti 12. 1027

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érlelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat.

Szezón:
május 1-től
október 15-ig

KERESEK partnereket és partnernőket Lindewiese (Schrott) kurárhoz Bánát valamelyik megfelelő vidékén való elvégzésre. Fuchs Timisoara IV., Str. Bratianu 14. Telefon 44—07. 1034

Kis családi házat

keresek bérbé aug. 1-re

napos oldalon 3—4 szoba, kerttel, lehetőleg Erzsébetváros, Belváros, villamos közelében. Címeiket „Pontos fizető” jellegre a kiadóba kérek.

Tartós hullám

a legmodernebb készülékkel és gép nélkül

Waltrich

fodrász

II., Traian-tér 8. szám,
a hatos villamos megállójánál